

dienst

kerk en samenleving

**Samen leven:
de gewoonste zaak
van de wereld**

**Twintig sociale en diaconale projecten
uit de Limburgse samenleving die
voorgedragen zijn voor de
Doctor Poelsprijs 2013**

Samen leven:

de gewoonste zaak van de wereld

Met twintig
verhalen
over
voorgedragen
projecten
voor de
Doctor
Poelsprijs
2013

Deze prijs is mogelijk gemaakt door het
Limburgs Diaconaal Fonds
en de Dienst Kerk en Samenleving

Comité van Aanbeveling

Mgr. Fr. Wiertz

Bisschop van Roermond

Drs. Th. Bovens

Commissaris van de Koning in Limburg

Ds. S. Bloemert

Predikant in de Protestantse Kerk
en Regionaal Adviseur Classicale Vergaderingen

Mevr. C. Pluijmaekers

Voorzitter Kamer van Koophandel Limburg

Drs. J. Zuidam

Voorzitter Limburgse Werkgevers Vereniging (LWV)

Inhoud

Voorwoord.....	4
Aanbeveling mgr.Fr.Wiertz.....	6
De opbouw van de samenleving en het katholiek sociaal denken.....	8

Projecten:

❖ Theater Vergeet Het Maar – Alzheimer Noord Limburg – Venray.....	14
❖ Consuminderhuis Ons Genoeg – Landgraaf.....	16
❖ Diaconie NU – Horst aan de Maas.....	18
❖ Exodushuis – Heerlen.....	20
❖ Stichting GIPS – Noord-Limburg – Blerick.....	22
❖ Het Kruispunt – Wijkontmoetingspunt Vrangendael – Sittard.....	24
❖ HiP –project – Hulp in Praktijk – Samenwerkende Kerken Westelijke Mijnstreek.....	26
❖ Inloophuis BieZefke – Sittard.....	28
❖ Inloopochtenden Protestantse Gemeente – Maasbracht.....	30
❖ Actie Vredeslicht – Venray.....	32
❖ Aktie Zonnestraal – Venlo.....	34
❖ Wijkpastoraat de Vrank – Heerlen.....	36
❖ Ruggesteungroep Basiliek – Meerssen.....	38
❖ Solidariteitsmaaltijden Jongerenkerk – Venlo.....	40
❖ Stichting Baeter Laeve – Beek.....	42
❖ Voedselbank Midden-Limburg – Roermond.....	44
❖ Werkgroep Zoeken, Eenzamen en Rouwenden – Maasgouw.....	46
❖ Zaterdag Middag Club – Sittard.....	48
❖ Sociale Actie Nuth SAN.....	50
❖ Budgetkringen – Maastricht.....	52

Voorwoord

Samen leven: de gewoonste zaak van de wereld

‘Samen leven; de gewoonste zaak van de wereld’ zo luidt de titel van de Sociale Studiedag 2013, maar ook de titel van deze brochure. Samen leven zou de gewoonste zaak van de wereld moeten zijn, maar we weten dat de praktijk van alle dag vaak weerbarstiger is. Onze samenleving is complex en grillig. Op vele plekken wordt er gesproken over individualisering en gebrek aan sociale samenhang in de samenleving. Het lijkt wel of we op zoek zijn naar centrale en verbindende waarden in onze samenleving. Maar naar welke waarden zoeken we? En hoe ziet die sociale samenhang uit?

Het ontdekken van die sociale samenhang is niet moeilijk, het vraagt alleen om gericht te kijken. Maar wel verder te kijken dan we normaal gewend zijn. Zo kwamen we in de aanloop naar de Sociale Studiedag 2013 een twintigtal verrassende lokale initiatieven op het spoor. Initiatieven die laten zien dat, jong en oud, op allerlei plekken in de Limburgse samenleving uitdrukkelijk betrokken zijn bij de samenleving en zorg dragen voor vaak kwetsbare medemensen. Meestal zijn het kleinschalige initiatieven, die niet snel de publiciteit opzoeken, maar waarvan de werkers in alle rust en gedrevenheid hun werk doen. Wel kunnen we concluderen dat het vaak initiatieven zijn die onder enorme druk staan en de realiteit van alledag dagelijks ervaren. In deze brochure komen al deze projecten uitgebreid aan bod. Zij laten ons zien dat samen leven, de gewoonste zaak van de wereld kan zijn.

Het zijn ook allemaal projecten die genomineerd zijn voor de Doctor Poelsprijs 2013. Een diaconale stimuleringsprijs voor sociaal-maatschappelijke en diaconale projecten in de provincie Limburg en het bisdom Roermond. Projecten waarbij uitdrukkelijk de aandacht en inzet voor kwetsbare mensen in de samenleving tot uiting komt. Op lokaal vlak zijn ze verbindend en werken ze vanuit concrete waarden en inspiratiebronnen. Het zijn twintig juweeltjes die in onze boeiende samenleving mogen stralen!

Het Limburgs Diaconaal Fonds heeft deze prijs speciaal in het leven geroepen om deze sociaal-maatschappelijke en diaconale projecten in de Limburgse samenleving te stimuleren. Maar ook om zijn waardering uit te spreken voor alle mensen die deze projecten dragen met hun enorme inzet en energie. Vaak onder grote druk en vaak voor zeer kwetsbare mensen die de realiteit en de veranderingen in de samenleving dagelijks aan hun eigen lijf voelen.

In de verschillende verhalen die in deze brochure worden beschreven, komen die dagelijkse realiteit, maar ook de vragen die op mensen en de samenleving afkomen nadrukkelijk aan het woord.

De meeste projecten bestaan dankzij de niet aflatende inzet van de vele vrijwilligers. Zij maken het werk waar. Zij laten zien waartoe betrokkenheid kan leiden. Als zij er niet waren, dan waren deze projecten vaak al lang ten dode opgeschreven. De projecten laten zo ook zien, dat goede ideeën, die daadwerkelijk ten dienste staan van (kwetsbare) mensen, eigenlijk niet te realiseren zijn binnen een model van commerciële dienstverlening. Een model waar we in onze verzakelijkte en door marktwerking gedreven maatschappij wel naar toe zijn gegroeid. Daarnaast laten de beschreven sociaal-maatschappelijke en diaconale projecten ons ook een andere manier van werken zien. Een methodiek waarbij de mens centraal staat en niet het probleem.

Al deze projecten beijkend, kunnen we concluderen dat er in onze samenleving op veel plekken nog duidelijk sociale samenhang te vinden is. Dat mensen hun, vaak spaarzame tijd en energie, nog altijd graag willen inzetten voor sociaal-maatschappelijke en diaconale projecten die van waarde zijn voor de samenleving, maar ook voor de betrokken vrijwilliger die uit dit werk zijn inspiratie en gedrevenheid haalt.

Vanuit de Dienst Kerk en Samenleving en het Limburgs Diaconaal Fonds hebben we er bewust voor gekozen deze prijs op de Sociale Studiedag 2013 uit te reiken. Op deze dag willen we uitdrukkelijk stil staan bij de maatschappelijke en sociale ontwikkelingen in onze huidige samenleving, maar ook stil staan bij de verbindende waarden die in het katholieke sociaal denken naar voren komen. Woorden als *menswaardigheid*, *solidariteit* en *subsidiariteit* zijn daarin leidende begrippen. Vanuit de Dienst Kerk en Samenleving willen we deze woorden als handvatten, maar ook als een kader, aanreiken om de veranderingen in de samenleving te plaatsen en concreet tot handelingen te komen. Vandaar dat we prof.dr. Erik Borgman uitgenodigd hebben om zijn kijk op het katholiek sociaal denken in onze huidige samenleving te belichten. Zijn inspirerende woorden zijn ook in deze brochure opgenomen.

Van de twintig genomineerde projecten zal op het einde van de Sociale Studiedag 2013 één project beloond worden met de Doctor Poelsprijs 2013. Een moeilijke keuze! Want eigenlijk zijn alle twintig projecten winnaar. Het zijn allemaal, ieder op eigen terrein, juweeltjes van de Limburgse samenleving. Die er echt toe doen voor de reële problemen in onze samenleving. Dus voor alle projecten alleen maar lof en grote waardering.

Om te komen tot een oordeel zijn drie criteria opgesteld, van waaruit het Comité van Aanbeveling van het Limburgs Diaconaal Fonds uiteindelijk een winnaar voor de Doctor Poelsprijs 2013 zal aanwijzen.

Vanuit welke criteria heeft het Comité haar keuze gemaakt.

In het diaconale werk wordt vaak uitgegaan van de drieslag *Zien - Oordelen - Handelen*. In deze drieslag is het allereerst van belang dat er een analyse wordt gemaakt van de sociaal-maatschappelijke problematiek die in de samenleving speelt. Vanuit de analyse wordt gehandeld en gaat men tot actie over. Daarbij is het belangrijk om in het sociaal-maatschappelijke/diaconale werk niet alleen een actie uit te voeren om daarmee goed te doen. Er mag ook wederkerigheid in zitten. Er mag iets gevraagd worden van de geholpene. Het gaat niet alleen om ‘pamperen’, maar mensen moeten daadwerkelijk geholpen worden.

Vervolgens heeft het Comité ook gekeken of een project onderscheidend is t.o.v. andere projecten in de samenleving en waar dit onderscheid in zit.

Tot slot is er gekeken naar de verankering/draagkracht in de samenleving. Wordt een project ook gedragen door de omgeving, de wijk, andere sociaal maatschappelijke organisaties of staat het op zichzelf.

Vanuit deze criteria zal het Comité van Aanbeveling van het Limburgs Diaconaal Fonds op 15 mei een project voordragen voor de Doctor Poelsprijs 2013. Maar in de prijs én in deze brochure worden uitdrukkelijk ook alle andere projecten genoemd en bedankt voor het vele werk dat zij in de Limburgse samenleving verrichten.

Uiteindelijk zijn alle twintig genomineerde projecten winnaar!

Inleiding Sociale Studiedag Dienst Kerk en Samenleving

‘Een
open
en
sociale
kerk’

Zo af en toe horen we de kritiek dat de kerk te ver van de gewone mensen af staat. Dat we te klerikaal zijn, te institutioneel en dat we ons te weinig met sociale onderwerpen bezighouden. Dat lijkt heel eigentijdse kritiek. Maar er is niets nieuws onder de zon. Want al in 1900 hield toen nog kapelaan Henri Poels een toespraak onder de titel ‘Onze Roeping’. Daarin waarschuwde hij dat de kerk het contact met het volk zou verliezen.

De maatschappelijke ontwikkelingen vroegen volgens hem om een kerk, die krachtens haar eigen wezen midden in de wereld diende te staan. Hij verwoordde dat nogal beeldend: “Als het niet vlug genoeg gaat, is in de sociale keuken de pannenkoek aangebrand en gaat niet meer uit de pan.”

Henri Poels heeft vervolgens tientallen jaren de kans gekregen om in de sociale keuken de scepter te zwaaien en in alle pannen te roeren die daar op het vuur stonden.

Dat heeft hem in sommige kringen ’t imago bezorgd van architect van de alomtegenwoordige kerk. Hij is ook wel eens afgeschilderd als de verpersoonlijking van de verzuilde samenleving, waarin de kerk van de wieg tot het graf in het leven van mensen aanwezig was.

Inderdaad was Poels als hoofdaalmoezenier van de arbeid de oprichter van tal van katholieke organisaties. Van de coöperatie Ons Dagelijks Brood tot en met woningbouwverenigingen. Maar we doen hem absoluut tekort als we hem afschilderen als de grote verzuiler.

Want dat was hij juist niet! Doctor Poels wilde een open en sociale kerk. Hij pleitte zelfs voor oecumenische samenwerking in een tijd waarin dat absoluut geen gemeengoed was. In weerwil van zijn imago had hij een broertje dood aan klerikalisme. Hij zag dat juist als de grootste bedreiging van de katholieke sociale actie. Poels wilde een kerk die midden in het leven stond, tussen de mensen.

In die zin was hij zijn tijd zelfs ver vooruit, want hij activeerde leken tot een sociaal apostolaat. In een tijd waarin het Tweede Vaticaans Concilie nog ver weg was en ideeën over ‘Gods Volk onderweg’ nog uitgedacht moesten worden, bracht hij dit al in praktijk.

Geïnspireerd door de sociale encycliciek Rerum Novarum zette hij zich aan het werk om de zelfredzaamheid van de arbeiders in de Mijnstreek te bevorderen. Binnen het kader van zijn tijd bestond dat uit het opzetten van organisaties en verenigingen die samen een fijnmazig sociaal netwerk vormden.

Ongewild versterkte dit het beeld van de geïnstitutionaliseerde kerk, terwijl dr. Poels eigenlijk het tegenovergestelde wilde bereiken: namelijk een actieve inzet van alle gelovigen bij het in praktijk brengen van het evangelie.

Als Bijbelkenner moeten de werken van barmhartigheid in zijn hart gebeiteld hebben gestaan. En terecht, want het sociale werk – de diaconie of caritas – is een even belangrijk onderdeel van de kerkelijke opdracht als liturgie, catechese en gemeenschapsofbouw. Het is leren, vieren én dienen. Die laatste poot mag absoluut niet ontbreken. Zoals Henk Meeuws onlangs in het tijdschrift *Communio* schreef: diaconie hoort bij de *core business* van de kerk.

Dat is geen uitvinding van onze tijd. Dat is ook geen uitvinding van Poels en de zijnen, maar dat is vanaf de vroegste tijd een belangrijk aspect van de christelijke gemeenschap geweest. In het boek *Handelingen* van de Apostelen lezen we al hoe de leerlingen van Jezus zich zorgen maakten dat ze te weinig tijd hadden om zich over de armen te bekommeren en daarom diakens aanstelden.

Bij eerdere gelegenheden heb ik al eens gezegd dat het boek ‘Handelingen’ een routekaart – een roadmap – voor de kerk van nu is. Als wij willen leren hoe we mensen weer willen interesseren voor de boodschap van het Evangelie, dan moeten we doen wat de eerste christenen deden. De zorg voor de armen en de zwakkeren – diaconie, caritas – heeft daarin altijd een belangrijke plaats ingenomen en moet dat dus ook blijven doen.

“Eucharistie die zich niet vertaalt in concrete beoefening van de liefde is ten diepste onvolledig,” noemde paus Benedictus XVI dat in de hem eigen wetenschappelijke taal. Van de Franse bisschop Gaillot is het citaat dat misschien makkelijker te onthouden is: “Een kerk die niet dient, dient tot niets.”

Onze nieuwe paus Franciscus heeft al op diverse wijzen laten weten dit ‘dienen’ tot speerpunt van zijn pontificaat te willen maken. Ik kan dat alleen maar van harte ondersteunen en onderschrijven. Daarom juich ik het ook toe dat er in ons bisdom nu een diaconaal fonds is opgericht en dat er een prijs voor diaconale projecten wordt uitgereikt.

Het is een buitengewoon goed idee om daar de naam van hoofdaalmoezenier Poels aan te koppelen. Hij is de man die het sociale gezicht van de kerk in ons bisdom op de kaart gezet heeft. Of anders gezegd: hij heeft het beslag in de pan gedaan; aan ons de taak om te voorkomen dat de pannenkoek aanbrandt.

Gelukkig hebben we een Dienst Kerk en Samenleving met aalmoezeniers en stafmedewerkers, die het werk van Poels op een eigentijdse wijze voortzetten. Ik hoop dat ze dat nog heel lang kunnen blijven doen! Daarbij zijn volgens mij in navolging van monseigneur Poels twee zaken buitengewoon van belang:

Diaconie mag niet te klerikaal worden. Het moet de verantwoordelijkheid van de héle gemeenschap blijven. En we moeten steeds proberen de tekenen van de tijd te verstaan en eigentijdse noden met eigentijdse middelen proberen te lenigen. Dat betekent dat we in ons diaconaal werk voortdurend vernieuwend moeten zijn. Daarin passen al die initiatieven die genomineerd zijn voor de eerste Doctor Poelprijs.

Er zal er maar  en aangewezen worden als ‘winnaar’, maar graag dank ik de initiatiefnemers van alle andere projecten voor hun inzet. Ik hoop dat hun voorbeelden veel navolging zullen vinden.

+ mgr. Frans Wiertz
bisschop van Roermond

De opbouw van de samenleving en het katholiek sociaal denken

Inleiding
prof. dr.
Erik
Borgman

Met de troonsafstand van Beatrix en de kroning van Willem Alexander bleek het weer eens volop. Mensen hunkeren naar gemeenschap. Niettemin kost het ze grote moeite om gemeenschap te vormen. Het lijkt alsof het grapje dat de cabaretier Wim Kan ooit over een vorige bisschop van Roermond maakte, namelijk dat hij alles alleen deed met inbegrip van samenwerken, inmiddels van toepassing is op iedereen. We willen graag bij elkaar horen, dat is nodig voor ons collectieve en zelfs voor ons individuele geluk en dat zien we ook in, maar we willen het alleen op onze eigen voorwaarden. We zijn als Nederlanders niet alleen allemaal bondscoaches, maar ook allemaal directeuren, burgemeesters, premiers. Als er iets mis gaat, dan menen we direct te kunnen aanwijzen wie welke fouten heeft gemaakt – of het nu gaat om het schrijven van een niet bij iedereen in de smaak vallend Koningslied, over een begrotingsoverschrijd bij een groot publiek project, of de escalatie en de uitbarsting van een conflict.

Het omgekeerde komt ook voor. Als ik aan mijn studenten vraag wat ze denken over een maatschappelijke kwestie, dan zeggen zij: 'Nou, meneer Borgman, daar wordt heel verschillend over gedacht!' Ze zijn bang om iets te zeggen dat buiten de consensus valt, bang om het lidmaatschap van de gemeenschap te verliezen en plotsklaps alleen te staan. Iedereen kleedt zich in oranje omdat iedereen zich in oranje kleedt. Maar zoals samenwerking niet kan zonder dat mensen zich door elkaar laten gezeggen, kan zij ook niet zonder dat zij hun visie geven op wat goed is voor de gemeenschap en daarvoor hun nek uitsteken. Gemeenschap vraagt om toewijding in de dubbele zin van het woord: je moet je aan iets toewijden dat niet met jezelf of je eigen belang samenvalt, maar je moet daar dan wel je beste krachten aan willen geven. Je moet niet voor jouw geluk gaan, maar beseffen dat je niet gelukkig kunt zijn als het de gemeenschap niet goed gaat. Dat moet ertoe leiden dat je je voor het geluk van de gemeenschap inzet als voor je eigen geluk.

Het nastreven van geluk is niet alleen een recht, zoals de Amerikaanse grondwet wil, maar een plicht. Mensen zijn gelukkig wanneer ze tot hun recht komen en zich kunnen ontplooien. Dit is wat hun toekomst als beeld van God, zegt de katholieke traditie. Mensen zijn geschapen om gelukkig te worden en dat is ervaarbaar in hun taaie, haast onuitroeibare verlangen naar geluk. Van dit verlangen behoren zij zich daarom in dienst te stellen.

Lezen van de situatie waarin wij verkeren

Mensen verlangen 'van nature' naar geluk en zijn geneigd dit verlangen praktisch uit te drukken, niet alleen door te proberen zichzelf te helpen, maar evenzeer door zich in te zetten voor anderen. Dit is de visie van het katholiek sociaal denken, waarvan mij gevraagd is hier een paar aspecten naar voren te brengen.

Het is van belang allereerst goed te zien wat het katholiek sociaal denken *niet* is. Het katholieke sociaal denken is niet een schat visies en ideeën over hoe de samenleving en hoe individuen daarbinnen zich zouden moeten gedragen. Hoewel de rooms-katholieke kerk er sterk in is soms te suggereren dat zij niets meer hoeft te leren en alle wijsheid in pacht heeft, ook over de juiste inrichting van de samenleving en het juiste maatschappelijk gedrag, gaat het in het katholiek sociaal denken om het omgekeerde. Het katholiek sociaal denken is neergeslagen in kerkelijke documenten – geschreven door pausen en leden van de Romeinse curie, maar ook door leken en gewone priesters onder leiding van regionale en lokale bisschoppenconferenties – en er is een zogenoemd *Compendium van de sociale leer van de kerk*, waar met name de pauselijke en curiale formuleringen thematisch bij elkaar zijn gezet. Maar het katholiek sociaal denken valt niet met deze teksten samen. Het is veeleer de manier van denken dat zich in deze documenten uitdrukt.

Het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) heeft dit, in de pastorale constitutie over de kerk in de wereld van deze tijd *Gaudium et spes*, op de formule gebracht, dat de kerk de taak heeft 'de tekenen van de tijd te doorzoeken en in het licht van het evangelie te interpreteren' (no. 4). Verderop werkt hetzelfde document dit nader uit in een gecompliceerde en moeilijk te doorgronden zin, die echter voor het juiste begrip van het katholiek sociaal denken van fundamenteel belang is:

In de dynamiek van zijn geloof, waardoor het gelooft dat het

Belangrijk uitgangspunt van deze manier van denken is – zoals al gezegd – dat mensen het verlangen naar het goede leven in gemeenschap niet hoeven te leren en dit verlangen ze niet hoeft te worden aangepaard. Ze hebben dit verlangen van nature. Dit betekent ook dat de rooms-katholieke kerk weet dat het niet haar taak is, alles wat mensen vanuit zichzelf denken over geluk en uit zichzelf opbrengen aan inzet voor het geluk van anderen, opzij te schuiven en daarvoor in de plaats haar eigen opvattingen en haar eigen praktijken te zetten. De rooms-katholieke kerk denkt niet dat alles wat belangrijk is voor hedendaagse mensen van Jezus komt en ons alleen via de Bijbelse geschriften en via de traditie van het geloof ons bereikt. Ons leven is niet een grote hoeveelheid vragen, waaronder de vraag 'hoe moeten we leven?', waarop Jezus dan het antwoord zou zijn. Wij stellen niet alleen vragen in overvloed en zijn uiteindelijk in zekere zin zelf een vraag, maar Jezus, het Nieuwe Testament, de Bijbel of de traditie van de kerk be-

antwoorden deze vraag niet. Ze leren deze vraag veeleer zo te herformuleren, dat we er antwoorden op kunnen vinden die de vraag niet wegnemen, maar die het tegelijkertijd mogelijk maken om te leven.

Dit geldt in mijn visie uiteindelijk ook voor de inhoud van het geloof in strikte zin, voor dat wat we kunnen zeggen over God, onszelf als beeld van God, de wereld als schepping van God en de geschiedenis als voortgedreven door Gods in Jezus zichtbaar geworden inzet om 'alles nieuw' te maken en alle tranen uit onze ogen te wissen; 'de dood zal niet meer bestaan; geen rouw, geen gewezen, geen smart zal er zijn, want al het oude is voorbij' (Openbaring 21, 4-5). Het voert nu echter veel te ver om dit nader uit te leggen. Maar het geldt in ieder geval voor het katholiek sociaal denken. Hoe wij moeten leven, moeten wij niet als vaststaande kennis uit de katholieke traditie halen. We moeten het, letterlijk met Gods hulp, steeds opnieuw leren.

wordt geleid door de Geest van de Heer die de gehele aarde vervult, spant het volk van God zich in om in de gebeurtenissen, eisen en verlangens, waarin het samen met de overige mensen van onze generatie deelt, te onderkennen wat daarin werkelijke tekenen zijn van de aanwezigheid van God of van zijn plannen (no. 11).

Het is dus dankzij het geloof dat het licht zodanig op onze wereld en onze geschiedenis valt, dat Gods aanwezigheid en Gods handelen erin oplichten. Maar de tekenen van deze aanwezigheid en van dit handelen zelf moeten in de wereld en de geschiedenis gevonden worden. Ze zijn ons niet, al los hiervan, vanuit Bijbel en traditie bekend.

Het katholiek sociaal denken in zijn toegespitste zin ontstaat als reactie op de industrialisering en de economische en sociale veranderingen die in het kielzog hiervan plaatsvinden.

Toen paus Leo XIII in 1891 de encycliek *Rerum novarum* publiceerde, deed hij iets ongehoord nieuws: hoe kon de kerk nu een visie hebben op eigentijdse ontwikkelingen die maar heel weinig gelijkenis hadden met gebeurtenissen in eerdere periodes van de geschiedenis? Wat het wel haar taak hierover iets te zeggen? Ja, want elke tijd is van God, ook onze tijd. Toen het Tweede Vaticaans Concilie vlak voor haar afsluiting een ‘pastorale constitutie over de kerk in de wereld van deze tijd’ goedkeurde, deed het opnieuw iets ongehoord nieuws: niemand had nog ooit van een *constitutio pastoralis* gehoord. Maar ook hiermee overschreed de rooms-katholieke kerk in ieder geval naar eigen besef niet haar grenzen. Als het evangelie voor alle mensen in alle tijden ‘goed nieuws’ is, moeten in alle tijden en in alle omstandigheden tekenen te vinden zijn van de betekenis en de geloofwaardigheid van dit goede nieuws. De gelovige lezing van de geschiedenis die hiervoor nodig is, drukt zich in telkens nieuwe vormen uit. Alleen door onder invloed van de wisselende omstandigheden ook te veranderen, blijft ‘goed nieuws’ immers ‘goed’.

Mensbeeld centraal

Niettemin kijkt het katholiek sociaal denken op een manier naar de actuele omstandigheden die niet bepaald vanzelfsprekend is, of onomstreden. Van centrale betekenis is de wijze waarop het katholiek sociaal denken de mens ziet. In 1961 stelt paus Johannes XXIII in zijn encycliek *Mater et Magistra* nadrukkelijk vast dat het uitgangspunt van het katholiek sociaal denken is, dat mensen waar ook ter wereld en in alle omstandigheden moeten worden gezien en behandeld als verantwoordelijk voor hun eigen ontwikkeling. Als zij niet de beschikking hebben over de noodzakelijke hulpbronnen hiervoor, dan moeten zij zichzelf ervoor inspannen deze te verwerven en moeten anderen hen hierbij naar vermogen ondersteunen (no. 53). Daarom is het goed, zo stelde dezelfde paus twee jaar later in de encycliek *Pacem in Terris*, als er zoveel mogelijk groepen en organisaties zijn waarin mensen zich verenigen om te proberen invloed uit te oefenen op de vormgeving van de wereld waarin en waarvan zij leven. Op deze manier tonen zij zich ‘waardige burgers die hun beste krachten wijden aan de vooruitgang van hun zaken’ (no. 24). Wie zichzelf organiseert om de wereld te veranderen, neemt de verantwoordelijkheid die haar of hem toekomt.

Volgens het katholiek sociaal denken wordt mensen onrecht aangedaan indien ze worden beschouwd als elementen die naar believen kunnen worden ingezet om de samenleving op te bouwen volgens een vaststaand, door een beperkte groep ontwikkeld bouwplan. Alle mensen zijn geroepen niet alleen medebouwers, maar ook medearchitecten te zijn van een samenleving die het goede leven mede vormgeeft. Hun wordt daarom evenzeer onrecht aangedaan indien zij uitsluitend worden gezien als gebrekkig toegerust, niet in staat bij te dragen aan de opbouw van hun eigen leven en aan die van de samenleving. Hetzelfde geldt, indien zij worden beschouwd als potentieel gevaarlijk, principieel te wantrouwen in wat zij zeggen en doen en uitsluitend door de macht van de overheid in het gareel te houden. Volgens *Mater et Magistra* staat de katholieke traditie uiteindelijk voor een opvatting over de samenleving, die de mensen waaruit zij bestaat, ziet als ‘fundament, oorsprong en doel van alle sociale instellingen’ (no. 152; 219).

Dat de samenleving het geluk tot doel heeft van de mensen die haar vormen, vinden wij vandaag de dag in hoge mate vanzelfsprekend – al doorzien we niet altijd precies wat dit betekent, maar daar ga ik nu niet op in. Dat de mensen met wat zij zijn en verlangen ook fundament en oorsprong van de samenleving zijn, is veel minder evident.

Het katholiek sociaal denken ontkent – negatief – dat mensen ongeordende, in zichzelf gesloten individuen zouden zijn met onderling tegenstrijdige en concurrerende neigingen en behoeften, die slechts van buitenaf en onder dwang tot een geordend verband kunnen worden samengevoegd. Anders dan vaak wordt gesuggereerd hoeven we niet te worden gedwongen tot samenleven en tot zorg voor anderen, daarop zijn we ‘van nature’ gericht, zegt de katholieke traditie. Dat is de positieve kant: mensen zijn uit op gemeenschap en erop gericht een samenleving op te bouwen en in stand te houden, die henzelf en anderen ondersteunt bij het realiseren van goed leven.

Volgens het katholiek sociaal denken zijn mensen enerzijds aanspreekbaar op hun verantwoordelijkheid voor het *bonum commune*, op hun inzet ervoor en op hun creativiteit bij de vormgeving ervan. Zij hebben, stelt het katholiek sociaal denken, een plicht tot solidariteit. Anderzijds vertrouwt het katholiek sociaal denken op hun gerichtheid op en hun verlangen naar een goede gemeenschap, op de creativiteit die zij aan de dag weten te leggen wanneer zij deze verantwoordelijkheid op zich nemen en vormgeven. Dit leidt tot een visie die de samenleving niet ziet als statisch gegeven, maar als een realiteit die zichzelf gedurig schept en herschept op basis van de verlangens en de visioenen van mensen en hun inzet om die te realiseren.

Inzetten op het verlangen van mensen het goede te doen

Precies dit vertrouwen in mensen en dat wat zij bij al hun verschillen gezamenlijk weten te realiseren, is vandaag de dag het meest tegendraadse aspect van het katholiek sociaal denken. De Amerikaanse dichter T.S. Eliot (1888-1965) schreef al in 1934 over de heersende tendens voortdurend te proberen te ontsnappen aan het duister buiten ons en binnenin ons door te dromen van systemen die zo volmaakt zijn dat niemand nog goed hoeft te wezen:

*[We] constantly try to escape
From the darkness outside and within
By dreaming of systems so perfect that no one
will need to be good.*

Beleidsmakers hebben in de moderniteit de neiging de samenleving te zien als een machine. Daarin hoeft je niet ‘goed’ te zijn, als je maar ‘functioneel’ bent. Mensen die door een systeem gedwongen worden te doen wat ze moeten doen, worden echter volgens het katholiek sociaal denken aangetast in hun menselijke waardigheid, ook al levert het welvaart en misschien zelfs rijkdom op.

We hebben volgens Eliot het christendom nodig om ons te herinneren aan onze gebrokenheid en onze zondigheid. We lijken echter op dit moment evenzeer herinnerd te moeten worden aan de mogelijkheid van mensen op hun gebrekkige en gebroken wijze inderdaad ‘goed’ te zijn en aan de onmisbaarheid daarvan voor de samenleving. Er is lang geprobeerd mensen aan te spreken op hun individuele eigenbelang. Zet je in voor de samenleving, want samen zijn we sterker en worden we rijker! In een tijd van voortgaande materiële vooruitgang was dit minstens in de oppervlakkige zin plausibel, al bleven mensen in de kou staan met hun verlangen zich voor elkaar in te zetten en het besef te hebben dat ze er in elkaars ogen echt toe doen. Maar in een tijd van economische stagnatie en vergrijzing, waarin onvermijdelijk zichtbaar wordt dat we collectief aan kracht verliezen, kunnen we niet langer ontsnappen aan het inzicht dat een goede samenleving gemaakt is van zorg en betrokkenheid. Dat lijkt wellicht bedreigend, want hoe kan ik er zeker van zijn dat mensen wat nodig is ook feitelijk opbrengen. Maar men kan het ook beschouwen als goed nieuws. Immers, zorg en betrokkenheid zijn niet noodzakelijk schaars en verminderen niet naarmate we er meer van inzetten. Mensen verlangen ernaar om het te kunnen geven en om het te krijgen. Het maakt dat ze niet alleen materiële rijkdom ervaren, maar dat zij zich gedragen voelen door een zin- en betekenisvol verband.

De heilige Catharina van Siena (1347-1380) liet al in de veertiende eeuw, toen de gedifferentieerde samenleving die de onze is ontstond, de volgende woorden optekenen. Ze waren naar haar overtuiging direct door God tegen haar gezegd:

Opdat jullie liefde zouden beoefenen zowel in het handelen als in de wil, heb ik in mijn voorzienigheid niet aan één persoon individueel de kennis gegeven om alles te doen wat noodzakelijk is voor het menselijk leven. Nee, ik gaf iets aan de één en iets aan de ander, zodat ieders behoefte een reden zou zijn om toevlucht te zoeken bij een ander. [...] Had ik niet iedereen alles kunnen geven? Natuurlijk. Maar in mijn voorzienigheid wilde ik ieder van jullie afhankelijk maken van de ander, zodat jullie gedwongen zouden zijn liefde te beoefenen.

Mensen zijn volgens Catharina beeld van God in de zorg die zij voor elkaar hebben. Zij weten zich daartoe als het ware gedwongen, doordat ze van elkaar afhankelijk zijn, maar in deze afhankelijkheid ontdekken zij hun waardigheid en hun geluk, wordt het hen mogelijk liefde te geven en liefde te ontvangen. Hun handelen zal dit weerspiegelen, hoe dan ook. In onverwachte, ongerichte, soms tegendraadse en ook ave-rechtse vormen allicht, maar uit al deze vormen samen is de samenleving gemaakt. Ze kunnen en mogen niet overbodig gemaakt worden en zijn niet te vangen in een plan of een sociaal akkoord.

*Mensen die door een systeem
gedwongen worden te doen
wat ze moeten doen, worden
echter volgens het katholiek
sociaal denken aangetast in
hun menselijke waardigheid,
ook al levert het welvaart en
misschien zelfs rijkdom op.*

Mensen zijn geen uitvoerders van afspraken die anderen over hen maken. Zij willen zelf gezien worden, in hun vragen en angsten, in hun verlangens en mogelijkheden serieus genomen worden. Het gevoel dat dit niet gebeurt, en de verontwaardiging hierover, is in belangrijke mate de verklaring voor de opkomst van het populisme. Het populisme echter blijft tegelijkertijd verlangen naar een nieuw plan om de samenleving goed te maken zonder dat mensen steeds weer opnieuw bereid hoeven te zijn het goede te doen. Het gelooft in meer en strengere regels, sneller en consequenter optreden, strenger en harder straffen. Dit staat recht tegenover wat waarschijnlijk het meest ongemakkelijke aspect is van het katholiek sociaal denken.

Het katholiek sociaal denken vraagt erom de gedachte op te geven dat de maatschappelijke ontwikkeling volgens plan verloopt. Ieders inzet en creativiteit is nodig en de inbreng ervan scheidt de samenleving van de toekomst. Maar tegelijkertijd komt de uitkomst tot stand in de interactie van de uiteenlopende vormen van inbreng, die verbonden zijn met uiteenlopende posities en gedragen worden door uiteenlopende visies. De samenleving ontstaat dankzij de dromen en het engagement van ontelbare mensen en wat ontstaat, is een ongeplande en onverhoopte gave, een toekomst waaraan iedereen bijdraagt, maar die niemand in deze vorm heeft bedacht en gepland.

Dit vraagt geloof en vertrouwen, waarvan koning Willem Alexander bij zijn inhuldiging heeft laten weten ons erin te willen voorgaan. Hiermee geeft hij blijk van meer inzicht dan veel politici en beleidsmakers, die blijven inzetten op zekerheid en het zoveel mogelijk mijden van risico's. Risico's zijn onvermijdelijk. Het gaat erom of wij dat wat ongepland en misschien wel onverhoopt gebeurt, toch kunnen zien als een mogelijkheid, een geschenk, of misschien zelfs wel als een teken 'van de aanwezigheid van God of van zijn plannen' onder ons.

Burgerlijke overheid en kerk

De Amerikaanse katholieke activiste Dorothy Day (1897-1980) stelt tegenover de neiging van moderne samenlevingen om in te zetten op systemen die zo volmaakt werken dat niemand nog goed hoeft te wezen, het verlangen naar een maatschappij waar het gemakkelijk is goed te zijn. Hiermee gaf zij met al haar radicale idealisme – zij stond bijvoorbeeld een absoluut pacifisme voor, ook tijdens de Tweede Wereldoorlog, en meende dat de sociale ongelijkheid alleen kon worden opgelost door een keuze voor vrijwillige armoede – blijk van het realisme dat inherent is aan het katholiek sociaal denken. Mensen verlangen van nature naar het goede, maar zij zijn zelden morele helden. Om te kunnen blijven geloven, hebben we de gemeenschap van de kerk nodig, om steeds opnieuw het goede te doen, is het nodig dat we daartoe door anderen worden gestimuleerd en aangemoedigd.

Dit is in de lijn van het katholiek sociaal denken allereerst een taak van de overheid die niet – zoals in veel andere politiek-filosofische visies – gedacht wordt als staande boven de samenleving en de verdeeldheid ervan overstijgend met haar eenheid. Volgens het katholiek sociaal denken is het de taak van de overheid de samenleving te dienen. Zij is subsidiair, dat wil zeggen dat zij uitsluitend moet doen wat binnen de samenleving klaarblijkelijk niet goed kan gebeuren en dat zij bovendien de verbinding met en het draagvlak in de samenleving voor haar maatregelen moet onderhouden. Doordenken in deze zijn zou betekenen dat de overheid en het bestuur meer dan nu maatschappelijke initiatieven ondersteunt en bevordert, die vanuit de samenleving de opbouw van de goede samenleving effectief dienen.

Waar worden nieuwe vormen van zorg uitgevonden, waar vindt integratie plaats, waar wordt gewezen aan netwerken die het mogelijk maken dat mensen langer thuis blijven wonen en daar een betekenisvol leven leiden waarin hun mogelijkheden tot bloei komen en zij bijdragen aan de samenleving waar zij deel van zijn? Het behoeft geen betoog dat dit een tamelijk ingrijpende breuk betekent met de wijze waarop politici en bestuurders van 'links' tot 'rechts' doorgaans optreden.

Maar hier ligt ook een taak voor de kerk. De kerk zou er niet alleen op moeten wijzen dat het verstandig zou zijn wanneer we ons meer dan nu iets zouden aantrekken van Jezus' woord dat iedere dag genoeg heeft aan zijn eigen kwaad en voor zichzelf moet zorgen (Matteüs 6, 34) – al is het vertrouwen dat spreekt uit het loslaten van de wil alle problemen voor te zijn en te zorgen dat er niets mis gaat, van grote spirituele en politieke betekenis. Maar de kerk zou zich er vooral op moeten toeleggen zichtbaar te maken dat waar – om het met de parabel van het laatste oordeel in Matteüs 25 te zeggen – hongerigen gevoed worden, dorstigen te drinken krijgen, vreemdelingen worden opgenomen, naakten worden gekleed, zieken worden verzorgd en gevangenen worden bezocht, eer bewezen wordt aan de Mensenzoon, en via Hem aan de God die onze toekomst is.

Waar betrokkenheid is en toewijding, daar is God toekomst-scheppend werkzaam, ook al is de situatie er een van ontgroening en vergrijzing, van ontvolking en van economische teruggang. Doordat we zo lang economische voorspoed met maatschappelijke vooruitgang hebben verward, is dit een heel moeilijk inzicht geworden dat erom vraagt opnieuw te worden ingeoeft. Door initiatieven tot concrete betrokkenheid en toewijding te ondersteunen en te verbinden, draagt de kerk bij aan het de herontdekking van het inzicht, dat juist zij het leven de moeite waard maken. Wanneer het lukt ze werkelijk aan het praten te krijgen, vertellen vrijwel alle betrokkenen bij vrijwel alle diaconale projecten, dat het project hun leven heeft verrijkt. De mooiste ontdekking die mensen lijken te kunnen doen, is dat ze anderen iets te bieden hebben. Wat zou het ons maatschappelijk klimaat veranderen als mensen die van zorg afhankelijk zijn, niet steeds in beeld komen als problematische kostenposten, maar als mensen die er op hun wijze aan bijdragen dat het leven van anderen 'goed' is. Want dat doen zij, blijkens de verhalen van degenen in hun omgeving.

Besluit:

naar een jazzy samenleving

Makkelijker kan ik het niet maken, wel leuker, zeg ik altijd met een variant van op slogan van de belastingdienst over mijn eigen bijdragen aan de maatschappelijke discussie. Misschien geldt dit ook wel voor de huidige maatschappelijke ontwikkeling: makkelijker wordt het niet, maar wel dynamischer, seri-

euzer, 'echter' – kortom: leuker. Om uit te leggen wat dat 'leuker' inhoudt, gebruik ik graag het beeld van de jazzmuziek. De samenleving waarnaar ik verlang en waaraan ik probeer bij te dragen – en waaraan denk ik veel vrijwilligers in Nederland op hun manier proberen bij te dragen – is als jazz. Laat mij tot slot proberen dit beeld iets verder uit te pakken.

Ten eerste is er bij jazz geen sprake van vooropgezette harmonie. Iedereen is erop gericht door zijn improvisatie bij te dragen aan het geheel, maar dat geheel bestaat alleen in de verschillende bijdragen, en in de bereidheid rekening met elkaar te houden. Ten tweede heeft jazz, evenals andere muziek, geen extern doel. De Engelse literatuurwetenschapper Terry Eagleton schreef een boekje over de zin van het leven en daarin presenteert hij de jazz als de beste analogie voor een zinvol leven in gemeenschap:

'Al draagt iedere speler bij aan 'het grootste goed van het geheel', hij doet dit niet door een moeizaam bevochten zelfverloochening maar gewoon door zijn eigen zelfexpressie. Er is zelfverwerkelijking, maar alleen doordat iedereen zichzelf verliest in de muziek als geheel. Iedereen presteert, maar het is geen kwestie van zelfverheerlijkend succes. Integendeel, het presteren – de muziek zelf – werkt als middel om de spelers met elkaar te verbinden.'

'Wat we nodig hebben', schrijft Eagleton verderop, 'is een levensvorm, die geen enkel nut heeft buiten zichzelf, net zoals de jazzuitvoering geen nut heeft buiten zichzelf.' De samenleving heeft geen doel – ook niet zoiets als efficiënte productie, sociale cohesie of economische welvaart. Samenleven is doel en middel tegelijk en vraagt om de inzet van mensen om wat zij als goed samenleven beschouwen te realiseren. *Daarinnen* hebben nut en efficiency natuurlijk voluit hun plaats.

Eagleton is onder meer beïnvloed door de dominicanen in Oxford en weet heel goed aan te geven waar het in het katholiek sociaal denken om gaat; samenleving vormen door samenleving te vormen. Ik denk dat velen die zich in de samenleving voor haar verdere opbouw inzetten, dit op hun manier ook weten. Zij theoretiseren er niet over, maar de meeste jazzmusici ontwikkelen ook geen grootse muziektheoretische vergezichten. Dezen musiceren en genen bouwen samenleving op, en dat is goed. Maar om dit te kunnen uitleggen, moeten we begrijpen wat hetgeen zij doen eigenlijk betekent. Ik hoop te hebben duidelijk gemaakt dat het katholiek sociaal denken ons hierbij tot steun kan zijn.*

* Voor een handzame inleiding op het katholiek sociaal denken, zie Thijs Caspers, *Proeven van goed samenleving: Inleiding in het Katholiek Sociaal Denken*, Baarn: Adveniat 2012. Mijn eigen visie op deze traditie verantwoord ik nader in mijn *Overlopen naar de barbaren: Het publieke belang van religie en christendom*, Kampen: Klement 2009.

Wat zou het ons maatschappelijk klimaat veranderen als mensen die van zorg afhankelijk zijn, niet steeds in beeld komen als problematische kostenposten, maar als mensen die er op hun wijze aan bijdragen dat het leven van anderen 'goed' is. Want dat doen zij, blijkens de verhalen van degenen in hun omgeving.

Theater Vergeet Het Maar Alzheimer Noord-Limburg

‘Mensen
blij
maken,
daar
doe je
het voor.’

Een gemêleerde groep van elf jongeren van VMBO, HAVO en VWO van het Raayland College in Venray heeft een theatervoorstelling gemaakt en opgevoerd voor mensen met dementie en hun mantelzorgers. Dat deden ze als invulling van hun maatschappelijke stage bij Alzheimer Noord-Limburg. Het doel was dementie onder de aandacht van jongeren te brengen en de jongeren te laten zien dat ze een bijdrage kunnen leveren aan het welzijn van mensen met dementie.

De leerlingen hebben de theatervoorstelling helemaal zelf samengesteld en daarbij rekening gehouden met de doelgroep. Ze werden begeleid door twee vrijwilligers van Alzheimer Noord-Limburg. Zowel de liedjes als de kleding kwamen uit de tijd toen de doelgroep van deze theatervoorstelling nog jong was. Daarmee wilden de leerlingen zo goed mogelijk aansluiten bij de belevingswereld van dementerenden. Het publiek, mensen met dementie en hun mantelzorgers, heeft enorm genoten van het optreden van de leerlingen. Of zoals één van de organisatoren van het Alzheimer Café het uitdrukte: “Voor het eerst in de zeven jaar dat we het café organiseren heb ik kippenvel gekregen.” Maar ook de jonge acteurs en actrices straalden. Het optreden in het verpleeghuis waarbij de dementeerden reageerden bijvoorbeeld door mee te zingen of rare geluiden te maken, was mooi en confronterend tegelijk voor de jongeren. De voorstelling is drie keer opgevoerd, maar had wat de jongeren betreft nog veel vaker opgevoerd mogen worden. Het liefst waren ze op alle aanbiedingen, die ze hebben gekregen, ingegaan.

Voor de deelnemende leerlingen had deze stage nog een bijzondere opbrengst. Bij het maken van de voorstelling hebben ze naar elkaars kwaliteiten gekeken en dankbaar van al deze kwaliteiten gebruik gemaakt. Ze bleken samen echt alles in huis te hebben: zang, dans, acteren, muziek maken, regie en camerawerk. Ook het decor hebben ze zelf gemaakt. Door deze gezamenlijke aanpak, ontstond er een sterke groepsbinding, waarbij ook de ouders betrokken raakten. Daardoor maakten de leerlingen ook zelf een persoonlijke ontwikkeling door. Dat was tijdens de optredens goed te zien. Bijvoorbeeld bij een jonge leerlinge met een mooie stem, die nog nooit gezongen had en nu voor het eerst solo voor publiek durfde te zingen. Of na afloop van het optreden toen een verlegen leerling, een uitgestoken hand kreeg van een medeleerling, om te laten zien, dat ze er echt samen stonden.

‘Deze maatschappelijke stage is niet gewoon een stage, het voelt niet eens als een stage. Het is echt iets voor mensen die een beetje creatief zijn. De bijdrage die je levert, wordt zo gewaardeerd en de talenten die je gebruikt, worden bewonderd. Het is wonderbaarlijk dat je met een groep, waarvan je bijna niemand kent, zo snel iets kunt neerzetten, zo goed met elkaar kunt opschieten en het zo leuk kunt hebben. Het resultaat dat we hebben neergezet is echt iets om trots op te zijn. De mensen genoten en wij ook. Mooi om te zien wat we hebben gedaan. En nog steeds vinden we het leuk om terug te denken aan de optredens, het oefenen van het toneelstuk en de liederen, de kostuums uitzoeken, het script schrijven... Kortom deze stage was gewoon echt heel leuk.’

(leerlingen Raayland College Venray)

De jongeren hebben ervaren dat ze mensen met dementie een moment van ontspanning en genieten kunnen bieden. In deze tijd van bezuinigingen op zorg, waarin tijd voor het welzijn van cliënten/patiënten vaak als eerste wordt ingeleverd, hebben ze geleerd dat zij het verschil kunnen maken. De jongeren van nu zijn de vrijwilligers van de toekomst en de toekomst kan zo ineens een stuk dichterbij komen. Door deze inspirerende ervaring met vrijwilligerswerk zullen enkele van deze leerlingen in de toekomst vrijwilligerswerk gaan doen of een opleiding in de zorg gaan volgen.

De voorstelling heeft aandacht gekregen in de lokale pers en ook Alzheimer Noord-Limburg en Alzheimer Nederland hebben er in hun interne communicatie aandacht aan besteed. Mede daardoor kwam ook de al genoemde vraag naar meer optredens op gang. De jongeren zijn dankzij dit project een positieve ervaring rijker. De mensen die de voorstelling hebben gezien, de mantelzorgers en het personeel van het verzorgingshuis en het verpleeghuis waar is opgetreden, nemen deze ervaring mee naar hun eigen omgeving.

Het smaakt nu al naar meer. Daarom zal in het volgend schooljaar een nieuwe groep leerlingen aan de slag gaan als Theater vergeet het maar. Ze hebben in elk geval een inspirerend voorbeeld!

Voor meer informatie:

www.alzheimer-nederland.nl/noord-limburg

Het Consuminderhuis 'Ons Genoeg' Landgraaf

'Leren
consu-
minderen
is pure
nood-
zaak'

Een vrouwengroep uit de Parkstadregio heeft het Consuminderhuis in het leven geroepen om mensen in geldnood te helpen. Het Consuminderhuis wil mensen met geldproblemen uit een sociaal isolement halen en hen leren beter om te gaan met hun budget. In groepsbijeenkomsten, genaamd consuminderkringen, helpen mensen elkaar om zuiniger te leven of kinderen op te voeden met beperkte middelen. Landgraaf heeft vanaf nu officieel een Consuminderhuis.

In het Consuminderhuis worden budgetteringscursussen gegeven. Mensen met een klein budget consuminderen leren, zodat zij met het (tijdelijke) weinige geld dat ze hebben toch een zinvol en duurzaam leven kunnen leiden. Dit vanuit de gedachte dat weinig inkomen zeker geen arm gevoel hoeft te geven. Het gaat om onderwerpen als: Geluk loskoppelen van geld, Meer doen met minder, Je kwaliteiten ontwikkelen, Goed omgaan met het milieu. Want consuminderen is goed voor je gezondheid, je portemonnee, en het milieu.

Het huis lijkt op een kringloopwinkel, maar dan zonder kassa. Mensen kunnen er meubels, serviesgoed of kleding krijgen. Gratis, maar niet voor niks. Mensen kunnen spullen verdienen door vrijwilligerswerk te doen of door deel te nemen aan cursussen of workshops. Aan de cursus budgetteren bijvoorbeeld, zodat ze geldproblemen structureel kunnen aanpakken. De cursusbijeenkomsten worden gegeven in groepen van acht tot tien mensen.

De doelgroepen van de Stichting Consuminderhuis ONS GENOEG zijn veelal minima, mensen die langdurig van een sociale uitkering moeten rondkomen en mensen met schulden. Daarnaast kunnen aan de budgetteercursussen ook mensen deelnemen die bewust gekozen hebben voor het consuminderen als levenswijze.

Wanneer mensen gaan budgetteren betekent dat overzicht! Ook met een minimuminkomen.

De tering naar de nering zetten en geld overhouden, zodat er weer grip komt op je geld en je leven. Ze leren dat in een budgetteerkring: een kleine groep mensen, die regelmatig bijeenkomt om elkaar te helpen bewuster om te gaan met geld, spullen, energie en het milieu. Deelnemers kiezen zelf wat ze willen veranderen of leren, en bepalen samen het programma van hun budgetteercursus.

'Juist het gebruikte 'voor wat hoort wat-principe' is voor velen een belangrijke motivatie. Dat een uitgestoken hand niet zomaar wordt gevuld, maar dat eigen inzet, eigen verantwoordelijkheid en eigen krachten worden gevraagd.'

Maar er hoeven niet altijd problemen opgelost te worden. Je leert er ook hoe je meer kunt genieten door minder uit te geven. Hoe je je leven minder gecompliceerd kunt maken. Hoe je vat krijgt op je koopgedrag en hoe je verantwoord om kunt gaan met het milieu. Hoe geef je zo'n levensvisie door aan je kinderen? De nadruk ligt op vrijwilligheid.

Het is pure noodzaak dat we leren consuminderen. Dat we leren dat we ons niet moeten laten opjagen door de consumptiemaatschappij, waarin het altijd meer en groter en nieuwer moet. Dat je de kwaliteit van het leven niet in het materiële moet zoeken, maar in jezelf en in de balans die je met de omgeving zoekt en vindt. Juist het gebruikte 'voor wat hoort wat-principe' is voor velen een belangrijke motivatie. Dat een uitgestoken hand niet zomaar wordt gevuld, maar dat eigen inzet, eigen verantwoordelijkheid en eigen krachten worden gevraagd. Dit initiatief is vanuit de samenleving zelf ontstaan, van onderop, als praktisch antwoord op urgente vraagstukken.

Voor meer informatie:

www.consuminderhuislandgraaf.nl

Diaconie Nu Horst

‘Omzien naar de medemens’

In oktober 2009 is in Horst Diaconie Nu gestart als kleinschalig initiatief. Het begon als inloophuis waar enthousiaste vrijwilligers en bezoekers elkaar konden ontmoeten. De betrokken vrijwilligers willen op verschillende manieren omzien naar de medemens in onze samenleving.

Zij zijn gewoon op dinsdagochtend met twee vrouwen gestart, zonder er al te veel ruchtbaarheid aan te geven. Ondertussen is de groep vrijwilligers gegroeid tot 20 personen. De leeftijd varieert. De jongste is 26, dan volgt een grote groep veertigers en verder zijn er nog een aantal zestigers en zeventigers. Marielle Biermans is het vaste ankerpunt en de organisator binnen het geheel. Zij is (bijna) vanaf het begin bij Diaconie Nu betrokken. Diaconie Nu kiest voor kleinschaligheid en laagdrempeligheid. Het is mogelijk, omdat de deken van Horst diaconaal werk een warm hart toedraagt. Het zaaltje van de St. Lambertuskerk mag worden gebruikt voor activiteiten.

Op dinsdagochtend is er tussen 10:00 – 12:00 uur de mogelijkheid om binnen te lopen en een kopje koffie of thee te drinken en een praatje te maken. Wanneer er behoefte is aan diepgaander gesprekken is er een privé ruimte in de kerk beschikbaar. Er is ook een winkeltje in de koffieruimte. Het winkeltje is niet bedoeld om winst te maken maar om mensen dingen te bieden die in Horst niet direct te krijgen zijn. Er zijn cadeautjes voor communie, vormsel, Paaskaarsen e.d. te koop en ook Bijbels en andere boeken. Als iemand iets zoekt dat er nog niet is, gaat men er achteraan. Er is bewust voor de dinsdagmorgen gekozen omdat het dan marktdag is in Horst. Afhankelijk van de weersomstandigheden komen er op een dinsdagochtend tussen de zeven en zestien personen binnen. Voor een deel is dit een vaste groep.

‘De bezoekers variëren van mensen met kinderen tot 80-ers. De deur staat voor iedereen open. De vrijwilligers merken dat je mensen niet hoeft te gaan zoeken, ze komen vanzelf op je pad.’

Het winkeltje zorgt ook voor nieuwe inloop. De bezoekers variëren van mensen met kinderen tot 80-ers.

De deur staat voor iedereen open. De vrijwilligers merken dat je mensen niet hoeft te gaan zoeken, ze komen vanzelf op je pad. Er wordt praktische hulp geregeld zoals een loep voor iemand die graag borduurt, Royalty bladen voor een liefhebster, vrijwilligerswerk voor iemand die meer contact kan gebruiken.

Diaconie Nu organiseert de volgende activiteiten:

Huisbezoek

Een groep vrijwilligers gaat op huisbezoek bij mensen die daar behoefte aan hebben. Op basis van geluiden die ze oppikken, bijvoorbeeld tijdens de inloopmorgen, gaan de vrijwilligers op pad. Dat kan ook een bezoek zijn aan mensen met een heel andere leefstijl dan de vrijwilligers zelf hebben.

Jeugdactiviteiten

Voor de kinderen van groep 1 t/m 8 van twee basisscholen zijn er kinderclubs. Het zijn er twee om de kinderen dit zo dicht mogelijk bij school aan te bieden. Ze kijken samen naar een Bijbelverhaal op dvd of de kapelaan vertelt iets en er wordt geknutseld aan de hand van het thema. De Kinderkruisweg wordt met alle kinderen van de kinderclubs gedaan. Sinds 2012 is er voor de 12 t/m 16-jarigen de tienerclub ‘Teens Together’. Deze groep komt één keer per maand bij elkaar met een uiteenlopend programma, waarin afwisselend geloof en een activiteit aan de orde komen. Iedereen accepteert iedereen en iedereen hoort erbij. Ook tieners van ouders die niet (meer) naar de kerk gaan, worden zelf actief in de kerk. Er is een intentieboek voor de tieners. Ze kunnen hun intenties opschrijven en er is een gezamenlijk moment in de crypte waar de intenties worden voorgelezen en waar tieners even stil kunnen zijn. Na wat onwennigheid in het begin wordt dit door de tieners echt gewaardeerd.

De ouders worden bij het jeugdwerk betrokken, zo heeft de tienerclub het seizoen afgesloten met een BBQ, waarbij de ouders ook waren uitgenodigd.

Sinterklaasactie

Sinds drie jaar wordt er speelgoed ingezameld. Diaconie Nu wil dit het liefst bestemmen voor kinderen in Limburg. Afgelopen jaar ging het speelgoed naar twee asielzoekerscentra in Limburg. De jongeren van de tienerclub helpen, in het kader van DiaconAction, bij het uitzoeken op geschiktheid en schoonmaken van het speelgoed. Dit draagt bij aan het bewustwordingsproces bij deze jongeren. De ontvangers van het speelgoed zijn heel blij met hun cadeau.

Kerstpakketten

In 2012 is bij de Plus een actie gehouden om boodschappenboxen, die gespaard konden worden, in te zamelen voor mensen die net boven het bijstandsniveau leven. Een groep mensen waarvan Diaconie Nu via via moet horen, omdat de mensen zelf er niet voor uit willen komen dat ze het niet meer redden. Er is veel eenzaamheid en schaamte bij deze mensen.

Rooyse Wissel

Diaconie Nu werkt samen met Tbs-kliniek De Rooyse Wissel. Twee keer per week komt een tbs-er poetswerk en klusjes doen, als onderdeel van de re-integratie in de samenleving. Tot voor kort kwam er ook een groep tbs-ers onder begeleiding groter poetswerk doen.

Voor meer informatie:

www.diaconienu.nl

Door de bezuinigingen in het gevangeniswezen is dit niet meer mogelijk. Ook is een tbs-er met begeleider bij de tienerclub geweest om over zijn ervaringen te vertellen. De tieners konden vragen stellen en reageerden heel spontaan. Dit heeft een goede uitwerking naar twee kanten. De bezoekers van de inloopmorgen en jongeren realiseren zich dat tbs-ers ook gewone mensen zijn en het doet de tbs-ers goed om met andere mensen over gewone dingen te praten. Drie van de tbs-ers die voor Diaconie Nu hebben gewerkt, hebben inmiddels een betaalde baan. Dat is gelukt, omdat ze bij Diaconie Nu de kans hebben gekregen om de regelmaat terug in hun leven te brengen en weer gewoon onder de mensen te zijn.

Cursussen

Diaconie Nu organiseert bij voldoende animo ook cursussen. Zo loopt er nu al enige tijd een ‘Bijbelcursus voor Dummies’. De deelnemers hieraan zijn samen met de kapelaan de Bijbel aan het doornemen. Verder is er in de Vastentijd een meerdaagse workshop iconen schilderen georganiseerd. In het verleden is er orgellessen gegeven aan acolieten en misdienaars.

Iedereen is van harte uitgenodigd om op de dinsdagochtend binnen te lopen en persoonlijk kennis te maken met Diaconie Nu!

Exodushuis Zuid-Limburg Heerlen

‘Een
plek
waar
je mag
zijn’

In Mattheus 25 wordt uitdrukkelijk de vraag gesteld; ‘wat heb je voor mij gedaan toen ik in de gevangenis zat’. In deze woorden zit een diaconale opdracht verpakt. Maar wel een moeilijke opdracht. Want waarom zou je aandacht besteden aan iemand die een criminele daad heeft begaan? Het is toch terecht dat iemand gestraft wordt voor zijn daden? Dat klopt! Maar we moeten mensen ook de ruimte geven om, na het uitzitten van hun straf, de samenleving weer open tegemoet te treden. Ruimte bieden om het leven weer inhoud te geven. Vaak zien we dat gedetineerden levenslang gestraft worden. Na hun detentie kunnen ze moeilijk tot geen werk vinden, hebben ze vaak geen of weinig contacten meer met hun familie. Worden met de nek aangekeken. Vanuit de Bijbelse opdracht in Mattheus 25 is het ook onze diaconale taak om aandacht te hebben voor mensen in detentie.

Op de plek waar lange tijd het franciscaanse gedachtegoed in al haar vreugde en goedheid kon groeien en van betekenis kon zijn voor de bewoners van de parochie de Vrank in Heerlen, is sinds 2010 het Exodushuis Zuid-Limburg gevestigd. In de sfeer van Franciscus worden op deze plek nu (ex-)gedetineerden intensief begeleid en geholpen om op een goede manier weer in de samenleving terug te keren en de criminaliteit achter zich te laten.

Maar toen enkele jaren geleden de eerste geluiden naar buiten kwamen, dat in het voormalige klooster naast de parochiekerk een Exodushuis kwam, leidde dat meteen tot veel onrust en felle protesten in de buurt en de nabij gelegen wijk. Alle bekende vooroordelen over (ex-)gedetineerden werden in alle heftigheid benoemd. Het protest was fel en hard!

Nu het Exodushuis inmiddels drie jaar functioneert, kunnen we constateren dat alle vooroordelen gelogenstraft zijn. De huidige praktijk leert dat er geen klachten over de bewoners zijn. Integendeel, het huis functioneert in zeer goede harmonie met de directe omgeving. Bewoners participeren actief in de wijk. Zo geeft mevrouw Ickenroth, secretaris van het kerkbestuur, aan. “Je ziet dat bewoners van het huis helemaal opgenomen zijn in de wijk. Zo dragen ze jaarlijks zorg voor het onderhoud van de speeltuin. Zijn ze schoonmaakploeg voor plantsoenen en brandgangen. Hebben ze bloembakken voor het winkelplein gemaakt in de timmerwerkplaats van het huis. Helpen ze bij het afvoeren van grofvuil voor wijkbewoners. Maar ook het kerkbestuur kan regelmatig een beroep doen op de bewoners van het Exodushuis, bijvoorbeeld voor het schoonmaken van de goten van de kerk of voor het ophangen van Kerstversiering.”

Maar de uitstraling hiervan gaat verder dan deze concrete acties. Door de actieve en positieve opstelling van het Exodushuis naar de omgeving toe, zijn bestaande vooroordelen en afwijzende reacties omgezet in gevoelens van begrip en tolerantie en zelfs van sympathie voor de bewoners. In de contacten krijgen (ex-)gedetineerden een naam en een gezicht. En opeens zijn het ‘gewone’ mensen, mensen die ooit, vaak door omstandigheden gedreven, een crimineel feit hebben begaan.

De komst van dit Exodushuis was destijds verrassend en nogal onverwacht. Mevrouw Ickenroth: “We kenden geen vergelijkbaar project in onze directe omgeving. Voor Zuid-Limburg was dit initiatief nieuw, ondanks dat (ex-)gedetineerden al meer dan 25 jaar door Exodus op verschillende plekken in het land opgevangen worden.”

Exodus heeft haar oorsprong uitdrukkelijk in een kerkelijke context. In de jaren negentig werd het eerste huis in Den Haag door een gevangenispredikant opgericht. Deze gevangenispredikant constateerde dat veel van ‘zijn’ mensen buiten de gevangenis niet meteen een plek konden vinden om hun leven in de normale samenleving weer goed op te pakken. Te vaak zag hij mensen terugkeren in detentie omdat ze, eenmaal buiten, weer snel in het oude criminele milieu terecht kwamen. Vandaar dat hij op het idee kwam een huis in te richten waar (ex-)gedetineerden na hun detentie in alle rust en onder begeleiding weer konden re-integreren in de samenleving.

In de huizen is iedereen welkom. Maar alle kandidaat-bewoners worden pas na een zorgvuldige intakeprocedure toegelaten. De belangrijkste voorwaarde is de motivatie: wil de nieuwe bewoner daadwerkelijk zijn criminele leven achter zich laten. Als iemand uiteindelijk toegelaten wordt in een Exodushuis betekent dat het begin van een intensieve periode van begeleiding door professionele medewerkers van Exodus en van de reclassering, die zes tot twaalf maanden duurt.

Na uitstroom uit het huis wordt nazorg aangeboden. Doel van het totale programma is te voorkomen dat de (ex-)gedetineerde terugvalt in zijn oude patroon. Bewoners die zich uiteindelijk toch niet houden aan de gemaakte afspraken en huisregels, krijgen sancties opgelegd en in het uiterste geval wordt iemand teruggeplaatst in detentie.

Het Exodushuis heeft een vaste staf, maar veel van de werkzaamheden worden verricht door een groep van zo’n vijftien goed toegeruste vrijwilligers. Op verschillende plekken in de organisatie zijn deze vrijwilligers actief. Ze geven leiding aan de voorbereiding van de gezamenlijke maaltijden van de bewoners, assisteren bij sportactiviteiten, geven leiding aan de timmerwerkplaats, maar helpen ook bij het op orde brengen van financiën en zijn maatje in trajecten van schuldhulpverlening. Hun allerbelangrijkste taak is echter ‘gastvrouw/praatpaal’ zijn voor de bewoners. Voor al deze taken worden de vrijwilligers getraind in het oprecht omgaan met (ex-)gedetineerden. Bij de komst van het huis in Heerlen is met de gemeente Heerlen uitdrukkelijk afgesproken dat op deze locatie geen zedendelinquenten worden geplaatst. Ook het gebruik van drugs- en/of alcohol is tijdens het programma niet toegestaan.

In de geest van de Franciscanen staat een prachtig klooster nu open voor een belangrijke diaconale opdracht in onze samenleving. Mensen krijgen hier kansen om hun leven weer op te bouwen en verder op een gewone manier inhoud en vorm te geven. De Stichting Exodus Zuid-Limburg, de paters Franciscanen, de parochie van de Vrank en uiteindelijk ook de buurtbewoners geven hen zo de ruimte om die nieuwe plek te verwerven, zodat deze mensen verder kunnen met hun leven.

Voor meer informatie:

www.exodus.nl

Gehandicapten Informatie Project Scholen (GIPS) Noord-Limburg

‘Verbinding
maken
tussen
kinderen
en mensen
met een
beperking’

In 1999 werd in de wijk Klingerberg Venlo-Blerick een gezin, waarin sprake was van functiebeperkingen, door schooljeugd weggepest. Uit dit incident is GIPS Noord-Limburg ontstaan. Een project dat als doel heeft schooljeugd in contact te brengen met mensen met beperkingen.

GIPS Noord-Limburg gaat op bezoek bij basisscholen in de regio. Tijdens twee woensdagochtenden maken kinderen van groep 8 kennis met mensen met een (ernstige) functiebeperking en ervaren ze aan de hand van oefeningen, hoe het voelt om te moeten omgaan met een beperking. Op de eerste ochtend gaan ze concreet aan de slag met zaken als dammen zonder handen, braille lezen, met één hand je veters moeten strikken, tekenen met je mond en voeten, met een taststok voor blinden lopen, in een rolstoel rijden, voorwerpen voelen en herkennen, lezen met leeshulpmiddelen, ademen door een rietje om iemand met weinig adem na te bootsen en dingen oppakken met een grijpstok. De kinderen worden bij deze oefeningen begeleid door mensen die zelf een beperking hebben. De tweede ochtend mogen de kinderen deze mensen vragen stellen over hoe het is om met hun beperking te leven. Dit zijn heel praktische vragen zoals ‘hoe douche je als blinde?’ Uit het antwoord ‘met water’, blijkt dat er is ook ruimte is voor humor. De bedoeling is dat de kinderen alle aanwezigen met een beperking een vraag stellen. Zo leren ze dat deze mensen weliswaar een beperking hebben, maar verder ook gewone mensen zijn.

Dat dit werkt, blijkt wel uit het volgende voorbeeld. Iemand die in een rolstoel zit, ging voordat dit project startte, een blokje om om maar niet langs een groepje jongeren te hoeven rijden. Nu durft hij dat wel en gebeurt het zelfs dat ze hem begroeten, omdat ze hem herkennen vanwege dit project. Op deze manier kan wederzijds begrip en respect ontstaan. Via de kinderen worden ook de ouders en hun verdere leefomgeving bereikt.

Dit is ook één van de redenen dat GIPS Noord-Limburg het initiatief lokaal wil houden. De kans dat je elkaar ziet en herkent op straat wordt hiermee vergroot. Van de 33 basisscholen in Venlo, Blerick, Tegelen en Belfeld doen er 30 mee. Per jaar worden 18 scholen bezocht.

De Klingerbergschool, de school waar het is begonnen, wordt ieder jaar bezocht en dat levert steevast een warm onthaal op. De ouders zorgen voor een overvloed aan lekkernijen om te onderstrepen dat ze dit initiatief waarderen. GIPS Noord-Limburg kiest ook bewust voor kleinschaligheid, dicht bij de mensen.

‘GIPS Noord-Limburg is een initiatief dat verbindend werkt tussen kinderen en mensen met een beperking en daarmee bijdraagt aan beter begrip en erkenning van elkaar als mens. Verder is het voor de betrokken vrijwilligers een warme plek om elkaar te ontmoeten en te steunen.’

Aanvragen van scholen buiten de vier genoemde plaatsen worden doorverwezen naar GIPS Spelen en Leren in Kerkrade. Dit GIPS bestaat al wat langer en is mede daardoor ook al meer geprofessionaliseerd. Naar dit voorbeeld is GIPS Noord-Limburg gestart.

Voor de betrokkenen met een functiebeperking is de woensdagochtend een waardevol moment in de week. Ze hebben onderling een hecht contact en willen de activiteit ook graag samen doen. Iemand vertelde dat dit het enige lichtpunt in zijn week was. Een ander gaf aan het helemaal niet leuk te vinden als het vakantietijd is, omdat ze in die periode deze ochtenden moet missen.

De vrijwilligers hebben samen een hechte band en staan ook open voor nieuwe mensen. Een nieuwe vrijwilliger met een beperking voelt zich meteen thuis in de groep. Jaarlijks is er een evaluatie met alle medewerkers en de pauzes in de les-ochtenden worden gebruikt om informatie uit te wisselen.

GIPS heeft per jaar zo'n € 7.500 nodig voor vervoer, spelmateriaal, representatie, administratie en voor een eenvoudig jaarlijks samenzijn. Van de gemeente ontvangt GIPS nu nog jaarlijks € 3.500 subsidie.

De scholen betalen € 95 voor de twee ochtenden. Verder is GIPS afhankelijk van sponsoring. Zo hebben de kinderen van De Klingerberg het afgelopen jaar een Kerstmarkt georganiseerd om geld in te zamelen. Het grootste deel van het budget, zo'n € 6000, gaat op aan vervoerskosten om de mensen met een beperking naar de scholen te brengen. Dit gaat o.a. via de regiotaxi. Ook wordt de bus van de scouting gehuurd en gereden door vrijwillige chauffeurs. Verder moet af en toe flink gelobbyd worden om te zorgen dat de medewerkers met een beperking voldoende vervoersstrippen houden om de locaties waar de lessen worden gegeven te kunnen bereiken. Meer bekendheid voor het belang van deze lessen voor de kinderen en de betrokken mensen met een beperking helpt hopelijk, om degenen die beslissen over de toekenning van voorzieningen te overtuigen van de grote toegevoegde waarde van dit project.

GIPS Noord-Limburg is een initiatief dat verbindend werkt tussen kinderen en mensen met een beperking en daarmee bijdraagt aan beter begrip en erkenning van elkaar als mens. Verder is het voor de betrokken vrijwilligers een warme plek om elkaar te ontmoeten en te steunen.

Voor meer informatie:

www.gips-noord-limburg.nl

Het Kruispunt Vrangendael

‘Méér dan gezelligheid!’

Het Kruispunt in de wijk Vrangendael in Sittard is een gewoon woonhuis op de hoek waar twee grote straten elkaar kruisen. “Het Kruispunt is een ontmoetingsplek waar je gastvrij wordt onthaald met een kopje koffie, een praatje en een luisterend oor. Iedereen is welkom. Leeftijd, achtergrond, nationaliteit of religie doen niet ter zake,” steekt de heer Beckers van wal. Hij is sinds kort voorzitter van de stuurgroep diaconie van de parochie Christus’ Hemelvaart-H. Joseph. Het woonhuis is van de parochie en is multifunctioneel.

In de wijk Vrangendael is de laatste tien jaar veel veranderd. Het meest zichtbare is, dat de meeste winkels zijn verdwenen. Mensen gaan voor hun wekelijkse boodschappen even de grens over naar een grote supermarkt in Duitsland. De wijk is ongeveer vijftig jaar geleden gebouwd. Inmiddels zijn veel oude bewoners weggetrokken en wonen er nieuwe mensen. Daarmee heeft de wijk ook een andere kleur gekregen. Pastoor Verhagen geeft aan dat er zeker tien verschillende nationaliteiten in deze buurt wonen.

“In zo’n snel veranderende wijk is de kans op vereenzaming groot,” merkt mevrouw Cleef op. Zij is coördinator van de inloopochtenden en -middagen. “Als vrijwilligster,” benadrukt ze. “De eerste inloopochtend was op 17 maart 2009. Het jaar daarvoor hebben we vooral met elkaar en andere groepen uit de wijk overlegd om precies in beeld te krijgen waar bewoners mee te kampen hebben en wat hun behoefte is. Zo zaten we bijvoorbeeld aan tafel met het Rode Kruis, de ouderenvereniging, het wijkplatform maar ook met de carnavalsvereniging. Het is heel belangrijk dat er een goed draagvlak is binnen onze eigen parochie en dat we samenwerken met andere groepen in de wijk.”

‘De wijk is ongeveer vijftig jaar geleden gebouwd. Inmiddels zijn veel oude bewoners weggetrokken en wonen er nieuwe mensen. Daarmee heeft de wijk ook een andere kleur gekregen. Pastoor Verhagen geeft aan dat er zeker tien verschillende nationaliteiten in deze buurt wonen.’

De heer Muller, ook lid van de stuurgroep diaconie, legt uit hoe het Kruispunt bijdraagt aan de sociale cohesie binnen de wijk. “Dat een wijk leefbaar is en blijft, daar moet je samen voor zorgen. De wekelijkse inloopdagen zijn bekend bij een grote groep wijkbewoners. Afgelopen jaar hebben we in totaal 1500 gasten gehad. We zien dat op dinsdagochtend een vaste groep gasten komt. Zij voelen zich er thuis en kijken uit naar dit wekelijkse moment van samen zijn. Twee vrijwilligers zorgen voor koffie en thee en stellen iemand op zijn gemak die voor de eerste keer is gekomen. De kracht van de vrijwilligers ligt er vooral in dat ze gewoon mee doen, en zo de gasten laten voelen dat we allemaal gelijk zijn. Enkele gasten zijn steeds meer mee gaan helpen en draaien inmiddels mee als vrijwilliger. Ook zie ik dat gasten iets met elkaar afspreken, bijvoorbeeld een boodschap doen voor een ander. Het zijn heel kleine dingen maar het belang daarvan moet je niet uitvlakken. Het is mooi om te zien hoe mensen meer zelfvertrouwen krijgen en zelf initiatief gaan nemen.”

Mevrouw Cleef vertelt enthousiast over de woensdagmiddagen. Eén keer in de twee weken is er een creatieve activiteit. Ze laat een foldertje zien waarin mensen worden uitgenodigd om van fietsbanden egeltjes te maken. “Elke keer doen we iets anders en mensen vinden het erg leuk. Een oma uit de wijk komt dan met haar twee kleinkinderen. Ook die kleinkinderen kijken uit naar deze bijeenkomst. En als ze op vrijdag bij oma zijn, vinden ze het maar niks dat ze dan niet naar het Kruispunt kunnen. De gasten die naar de woensdagmiddagen komen, zijn over het algemeen jonger dan de vaste groep op de dinsdagochtenden.”

“Er wordt meer geboden dan alleen gezelligheid,” vertelt de heer Beckers. “Een keer per maand wordt er op dinsdagochtend een inhoudelijk thema besproken. Regelmatig vertelt iemand over een bijzondere reis die hij of zij gemaakt heeft. Nu vlak voor Pasen staat het vastenactieproject centraal. Daarnaast zijn er informatieve ochtenden over een specifiek gezondheidsprobleem. Niet zo lang geleden hadden we een diëtiste uitgenodigd om te vertellen over voeding en binnenkort komt iemand vertellen over het project HiP (Hulp

in de Praktijk). Ook zijn we blij met de goede contacten met een doktersassistente, thuiszorg, en gehandicaptenzorg. Soms verwijzen zij mensen door naar onze inloopochtenden.”

“In de parochie en ook in ontmoetingen in de wijk constateren we een toenemende eenzaamheid en armoede,” zegt de heer Muller. “Met de inloopochtenden of -middagen in het Kruispunt proberen we het isolement te doorbreken en soms kunnen we een beetje hulp bieden. Belangrijk is ook de continuïteit. Tijdens de vakantieperiodes gaan de inloopochtenden en -middagen gewoon door. En het jaarlijkse Kerstdiner doen we tussen Kerst en Nieuwjaar. Want dat zijn vaak de momenten dat mensen zich extra eenzaam voelen. Ongeveer vijftig mensen kunnen daaraan deelnemen. Natuurlijk zorgen we voor een heerlijke maaltijd. Na het samen eten en ontmoeten is er ook gelegenheid om een Kerstverhaal of Kerst poëzie voor te dragen.”

Mevrouw Cleef, die zeer nauw met de wijk is verbonden, komt ook regelmatig bij mensen thuis. Ze vertelt over een huisbezoek bij een man die nog niet zo lang weduwnaar was. Ze bracht de inloopochtenden in het Kruispunt ter sprake. Zijn dochter die ook bij het gesprek aanwezig was, vond het een goed idee dat haar vader meer contact met andere mensen zou hebben. Daar dacht de man anders over. Het probleem van eenzaamheid herkende hij niet en naar het Kruispunt –‘dat is van de kerk’- wilde hij niet. Toch heeft dit gesprek er toe geleid dat hij lid is geworden van een andere club en nu met plezier daar naar toe gaat.

De heer Muller merkt op dat het niet makkelijk is om eenzaamheid bespreekbaar te maken. “Hoewel we al een grote groep mensen bereiken, zijn er nog steeds veel mensen die alleen thuis zitten. Zij komen hun huis niet uit.

Zelfs de drempel van ons zo laagdrempelige inloophuis is voor hen nog te hoog.” Pastoor Verhagen herkent dat drempels toch nog hoog kunnen zijn. “Toch weten ook die mensen wie we zijn en wat we doen. Op een afstand kijken ze toe en soms komen ze naar een kerkdienst. Zo waren op Palmzondag mensen in de kerk van Iraanse en Bosnische kom af. Nog geen jaar geleden hebben we flyers in elke brievenbus in de wijk gestopt om mensen te vertellen dat de kerk haar 50 jarig jubileum vierde. Deze flyer was in verschillende talen: Nederlands, Engels en Arabisch. Het was een duidelijk gebaar van ons naar hen toe en dat werd zeer gewaardeerd.”

De zeventien vrijwilligers die wekelijks tijdens de inloopochtenden en -middagen gastheer of gastvrouw zijn, komen één keer in de zes weken samen om ‘elkaar te beluisteren’. Op die bijeenkomsten kan iedereen zijn of haar verhaal kwijt. Want gasten kunnen in een gesprek heel wat persoonlijk leed aan je toevertrouwen.

Het wijkplatform en de gemeente hebben het Kruispunt opgenomen als pilot in het nieuwe project voor ouderen. Daarin staat voorop dat professionals en vrijwilligers met elkaar samenwerken en dat initiatieven van onderop komen. Dat is het Kruispunt ten voeten uit. Helemaal nieuw is een initiatief als het Kruispunt niet. Toch zijn de vrijwilligers trots op deze ontmoetingsplek die ze nu al vier jaar aan mensen in hun wijk aanbieden. Het geheim? Ze vullen elkaar aan. En het belangrijkste: iedereen doet het met heel veel plezier en enthousiasme. Het gaat hier over heel gewone dingen. Het is leven in zijn echtheid, waarin mensen centraal staan.

Voor meer informatie:

www.vrangendael.nl

Hulp in de Praktijk Sittard-Geleen

‘Anonimiteit
in de
samenleving
doorbreken’

De katholieke parochies en de reformatorische gemeenten van Sittard-Geleen hebben het initiatief genomen om mensen te helpen uit de omgeving van Sittard-Geleen. Hun initiatief heet: Hulp in de Praktijk, kortweg HiP. HiP brengt mensen samen. Mensen die hulp nodig hebben en geen beroep kunnen doen op een eigen sociaal netwerk én mensen uit de kerken die betrokken willen zijn bij hun medemens en hulp willen bieden bij het leven van alledag. HiP wil zo de anonimiteit in de samenleving doorbreken. Deze manier van diaconie is ontwikkeld door de landelijke Stichting HiP. Een Christelijke, interkerkelijke netwerk-organisatie die kerken een instrument biedt om het diaconaat in de samenleving vorm te geven. De stichting biedt de HiP-hulplijn aan, een actieve helpdesk en een database waar kerkleden zich als vrijwilliger kunnen inschrijven met hun eigen capaciteiten, kennis en talenten. Het doel is de kerk van Jezus Christus meer zichtbaar te laten zijn in de samenleving door de vrijwillige hulp van kerkleden aan hun naasten in nood. De hulp wordt daarom altijd namens de kerk verleend. De werkzaamheden van HiP hebben een dienend karakter en zijn gericht op het verstevigen van bestaande sociale structuren. Zo willen ze de samenwerking tussen lokale kerken stimuleren en de bestaande welzijnsorganisaties aanvullen.

Het bereiken van parochianen en gemeenteleden is voor veel kerkorganisaties en haar ambtsdragers steeds moeilijker. Daarin biedt stichting HiP een helpende hand door nood en hulpverleners bij elkaar te brengen. Hiermee sluit stichting HiP aan bij de ontwikkelingen in de informele zorg die bijna geheel op vrijwilligers is gebouwd. Diaconale projecten van de kerken worden meer en meer lokaal georganiseerd en vanuit de overheid speelt de overheveling van een groot aantal AWBZ-taken (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten) naar de lokale initiatieven en de gemeentelijke ondersteuning via de WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning). De verwachting is dat het aantal hulpvragen via HiP de komende jaren steeds zal stijgen. Op dit moment is HiP op meer dan 30 plaatsen in Nederland actief. HiP is een non-profit organisatie en afhankelijk van de financiële steun van kerken, fondsen, bedrijven, particulieren en overheid.

‘De werkzaamheden van HiP hebben een dienend karakter en zijn gericht op het verstevigen van bestaande sociale structuren. Zo willen ze de samenwerking tussen lokale kerken stimuleren en de bestaande welzijnsorganisaties aanvullen.’

In Sittard-Geleen is de initiatiefnemer van HiP de heer Ben Ketelslegers. Hij ziet via HiP voor de kerken de mogelijkheid om op een andere, nieuwe manier inhoud te geven aan het begrip diaconie. “Diaconie is zo oud als de Kerk. Er zijn in al die eeuwen al heel wat manieren en methoden gepasseerd, waarop kerkmensen diaconie, dienstbaarheid, aan de naaste, bedreven. Mensen helpen die hulp nodig hadden.

De laatste decennia nam Vadertje Staat heel wat van die taken over. De zorg werd geprofessionaliseerd en duur betaald. Nu het allemaal niet meer te betalen is, wordt een stuk van de verantwoordelijkheid over de schutting gegooid en opnieuw bij de mensen zelf gelegd. Geen gemakkelijke opgave. We zullen er aan moeten wennen dat de verzorgingsstaat duidelijk gaat veranderen. Met minder geld zullen we als burgers zelf de handen aan de ploeg moeten slaan. HiP wil kerken en gemeenten een instrument aanbieden om die hulp te organiseren. Zelf blijft HiP op de achtergrond. Ze organiseert niet zelf de hulp maar bemiddelt, brengt mensen bij elkaar. Van iedere vrijwilliger hebben we een profiel. Hoeveel tijd en welke mogelijkheden heeft een vrijwilliger. HiP onderzoekt of er een vrijwilliger is, die bij de hulpvraag ‘matcht’. Iedereen kan een beroep doen op de bemiddeling van HiP ongeacht de godsdienstige of maatschappelijke achtergrond. Het is weliswaar een initiatief vanuit de kerken, maar iedereen die hulp nodig heeft kan een beroep doen op HiP.”

Voor meer informatie:

046-4746904 / bketelslegers@kpn-planet.nl / www.stichtinghip.nl

Stichting Inloophuis bieZefke Sittard-Geleen

‘Een
vindplaats
voor
‘gewone’
mensen!’

In 2003 werd door de pastores van Sittard uitdrukkelijk gesproken over een groep mensen die steeds vaker een beroep op hen deden. Dak- en thuislozen! Mensen waarvoor in de Sittardse samenleving niet echt een plek was, waar ze daadwerkelijk met hun verhalen terecht konden. Vanuit deze gesprekken is Inloophuis bieZefke ontstaan. Genoemd naar Sittards bekendste zwerver: Zefke Mols. De diaconie vanuit de kerken is nog steeds nadrukkelijk betrokken bij het inloophuis. Er zitten mensen van de verschillende kerken in het bestuur van de stichting en een aantal keren per jaar is er een terugkoppeling naar de gezamenlijke kerken en het lokale diaconale platform. In verschillende kerken wordt ook regelmatig voor het inloophuis gecollecteerd en in een geval van bijzondere nood kan het inloophuis altijd een beroep doen op de pastores en kerkgemeenschappen in Sittard-Geleen.

In onze samenleving lopen we heel vaak om dak- en thuisloze medemensen heen. We zien ze wel zitten in centra van onze steden, maar hebben geen aandacht voor hen. Vandaar dat Inloophuis bieZefke zich ook ten doel heeft gesteld om de lokale gemeenschap te laten zien dat deze mensen niet alleen in onze samenleving aanwezig zijn, maar ook warmte, aandacht en respect verdienen. Na de verhuizing in 2011 is er veel aandacht besteed aan de omwonenden. Zij vroegen zich af waarom deze voorziening nu net in hun directe woonomgeving geplaatst moest worden. Tijdens de eerste voorlichtingsavonden werden heel wat vooroordelen benoemd. Een van de conclusies was dat het goed zou zijn om een begeleidingsgroep in het leven te roepen, om structureel contact te hebben met elkaar, maar ook om klachten meteen aan elkaar te kunnen doorgeven. Het inloophuis heeft ook meegedaan aan de Nationale Burendag. Doel was uitdrukkelijk om elkaar beter te leren kennen. Net zoals je in een gewone woonwijk burens uitnodigt, zo waren hier ook mensen gewoon welkom. Mensen konden zien hoe het inloophuis nu ingericht is, maar ook in gesprek gaan met gasten. Op deze dag kwamen ruim 60 burens een kop koffie drinken. Dit heeft er toe geleid dat burens nu op ad hoc basis een helpende hand bieden. De ‘zakelijke’ burens van bieZefke, waaronder de ING en de gemeente Sittard-Geleen, zijn uitgenodigd voor een warme maaltijd. Rondom de eettafel werden verhalen verteld over de opzet en doelstelling van het inloophuis, maar werd ook aangegeven dat het inloophuis het belangrijk vindt om met elkaar in gesprek te zijn. ‘Beter een goede buur dan een verre vriend’ is ook voor het inloophuis een belangrijk adagium.

Het Inloophuis BieZefke is vanaf het begin een vrijwilligersorganisatie. Meer dan 30 vrijwilligers zorgen ervoor dat het inloophuis iedere dag gastvrij open is. Zij zorgen voor een kop koffie, brood of een warme maaltijd voor de gasten.

‘In onze samenleving lopen we heel vaak om dak- en thuisloze medemensen heen. We zien ze wel zitten in centra van onze steden, maar hebben geen aandacht voor hen. Vandaar dat het inloophuis BieZefke zich ook ten doel heeft gesteld om de lokale gemeenschap te laten zien dat deze mensen niet alleen in onze samenleving aanwezig zijn, maar ook warmte, aandacht en respect verdienen.’

Maar naast deze basale basisvoorzieningen zijn de vrijwilligers voor de gasten meer nog een luisterend oor en zorgen ze voor enige warme en sfeer in het leven van mensen die vaak op zoek zijn naar respect en geborgenheid. Het lijkt een makkelijke taak om vrijwilliger in het inloophuis te zijn. Iedereen kan wel een kop koffie schenken, een boterham smeren of een warme maaltijd serveren. Maar de vrijwilligers van bieZefke moeten ook op een adequate manier met alle verschillende gasten om kunnen gaan. Soms kunnen op de meest onverwachte momenten enorme spanningen ontstaan. Spanningen die vaak niet te verklaren zijn, maar wel een reële bedreiging kunnen vormen. Om daarmee om te kunnen gaan, worden alle vrijwilligers intensief geschoold en getraind. Een parttime coördinator zorgt dat de vrijwilligers die dagelijks op de werkvloer staan, optimaal kunnen functioneren, maar ook met heel veel plezier hun werk kunnen doen. Deskundigheidsbevordering is binnen het inloophuis een belangrijk aandachtspunt. Het gaat dan over veiligheid en hygiëne, zoals de cursus Eerste Hulp bieZefke, maar ook over het omgaan met de gasten. Daarvoor wordt regelmatig een workshop omgaan met moeilijk gedrag in het inloophuis verzorgd. Verder komen de vrijwilligers vijf tot zes keer per jaar bij elkaar voor een DoMi (DonderdagMiddag) overleg. Tijdens dit overleg wordt er samen met bestuur, coördinator en vrijwilligers gesproken over de ontwikkelingen in en rondom het inloophuis en over hoe samen dingen kunnen worden aan- en opgepakt. Daarnaast wordt tijdens dit overleg regelmatig een samenwerkingspartner uitgenodigd om iets te vertellen over het werk dat zij doen en hoe dit toegevoegde waarde kan hebben voor de gasten van bieZefke. Voorbeelden zijn ‘Bureau Inkomens Beheer’ (BIB) Brunssum, Relim Landgraaf, Veiligheidshuis en Moveoo.

In de afgelopen periode is vanuit het inloophuis ook gekeken naar mensen die niet zo makkelijk naar het inloophuis toe kunnen komen. Bijvoorbeeld omdat ze straatvrees hebben of anderszins niet of moeilijk uit hun huis durven komen. Zo worden nu ook vrijwilligers ingezet die bij gasten op bezoek gaan, of die hen even meenemen om bijvoorbeeld ergens een kop koffie te gaan drinken, zodat ze toch hun verhaal kwijt kunnen.

Inloophuis bieZefke ontvangt elke dag zo’n 20 tot 40 unieke gasten. Niet elke dag dezelfde mensen, want in zijn totaliteit gaat het om ongeveer 85 unieke gasten. In de hele Westelijke Mijnstreek zijn er naar schatting 200 tot 300 mensen voor wie bieZefke van betekenis zou kunnen zijn. In de dagelijkse praktijk wordt bieZefke geconfronteerd met allerlei verschillende mensen die ruwweg in te delen zijn in twee groepen:

- Mensen die vanwege hun problematiek nergens anders terecht kunnen, vaak mensen met complexe problemen, zoals middelengebruik en gedragsproblematiek;

- Mensen die komen voor warmte en aandacht, omdat ze die in hun eigen omgeving missen.

BieZefke is vooral in het leven geroepen voor de tweede groep mensen. De eerste groep komt er terecht, omdat ons inloophuis voor hen een plek biedt waar ze goedkoop kunnen eten en waar ze, ondanks hun problematiek, welkom zijn.

Naast deze twee groepen ziet BieZefke steeds meer mensen binnen komen die in de problemen zijn geraakt door de huidige maatschappelijke ontwikkelingen. Ze vinden hun draai niet in onze prestatiegerichte maatschappij en/of zijn door de economische crisis in de problemen gekomen. De onderkant van de arbeidsmarkt biedt voor hen nauwelijks mogelijkheden, er zijn steeds minder voorzieningen waar ze een beroep op kunnen doen, ze hebben daardoor steeds minder perspectief en dreigen in een negatieve spiraal terecht te komen. Zonder hulp en aandacht dreigen deze mensen af te glijden naar de problematische groep.

Iedere groep vraagt een eigen benadering, waarbij samenwerking met netwerkpartners van groot belang is. Opvangvoorzieningen voor kwetsbare mensen zijn voortdurend in beweging. Vaak worden ze opgestart door vrijwilligers en bijvoorbeeld kerkelijke organisaties om vervolgens ‘overgenomen’ te worden door professionele hulpverleningsinstanties. BieZefke bevindt zich midden in dit spanningsveld. Keer op keer moet worden beoordeeld waar de toegevoegde waarde van bieZefke ligt om van betekenis te kunnen zijn voor mensen.

Zo is Inloophuis bieZefke in de afgelopen jaren uitgegroeid tot een vindplaats voor ‘gewone’ mensen uit de Westelijke Mijnstreek, die misschien voor even, de weg in de samenleving kwijt geraakt zijn. Vaak wel nog een plek hebben om te wonen, maar zich daar niet echt gelukkig voelen. Mensen op zoek naar geborgenheid, respect en warmte.

Voor meer informatie:

www.bie-zefke.nl

Inloopochtenden Protestantse Gemeente Maasbracht

‘Gewoon
...
bijzonder’

Het kan jaren voorspoedig gaan in ons leven. En dan opeens worden we geconfronteerd met verdriet en tegenslag. De Herberg in Maasbracht biedt één keer per maand gastvrijheid aan 55-plussers met verschillende achtergronden. Echtparen en alleenstaanden, protestanten en katholieken, maar ook mensen zonder geloofsachtergrond, hebben ondertussen hun weg gevonden naar de inloopochtenden. Ze komen om sociale contacten te onderhouden, uit te breiden of te hernieuwen. Onder het genot van een kop koffie is er aandacht voor elkaar en elkaars moeizaamheden in het leven.

“Eigenlijk is het heel gewoon wat wij hier doen”, vindt mevrouw Beurskens, “koffie schenken met een heleboel liefde en hartelijkheid.” Ruim een jaar geleden heeft mevrouw Beurskens namens de PKN (Protestantse Kerk Nederland) gemeente in Maasbracht het initiatief genomen om mensen bij elkaar te brengen. Enthousiast vertelt ze dat ze ‘iets wilde doen’. Als diaken in de protestante gemeente ontmoette ze in Maasbracht regelmatig oud-schippers. Vaak viel het woord eenzaamheid in die gesprekken. Een ander onderwerp dat de protestantse mevrouw Beurskens in het katholieke Maasbracht erg bezig houdt, is oecumene. Zij vroeg zich af hoe liefde voor je medemens verschillende geloofsgemeenschappen met elkaar kan verbinden.

Deze persoonlijke interesses legde ze naast de sociale kaart van Maasbracht die ze had gemaakt. Ze concludeerde dat er behoefte was aan een plek om te ontmoeten. De Herberg van de protestante gemeente voldeed als ruimte. Maar voor mevrouw Beurskens was het wel een voorwaarde dit initiatief samen met anderen te doen. En daardoor werd dit gewone initiatief zo bijzonder.

Want deze inloopochtenden zijn vernieuwend, verrassend, origineel en onverwacht door het samenwerkingsverband tussen de verschillende Kerken, WMO Maasgouw en maatschappelijke organisaties, zoals de seniorenvereniging ANBO, het Nederlandse Rode Kruis afdeling Welfare en De Zonnebloem. Hierdoor is elke inloopochtend een dynamische bijeenkomst, waar mensen direct in contact kunnen worden gebracht met de organisatie die hen van dienst kan zijn.

Zo kunnen hulpvragen of opmerkingen over ‘zorg en welzijn’ bij de WMO-adviseur worden neergelegd. En omdat de ABN-AMRO Bank geen plaatselijk kantoor meer heeft in de gemeente Maasgouw, is van deze bank een vertegenwoordiger aanwezig voor de financiële zaken en voor het beantwoorden van vragen van klanten. Doordat deelnemers aan de inloopochtenden met elkaar in gesprek komen, verwijzen ze ook elkaar door naar de betrokken instanties, omdat ze hun ervaringen daarover met elkaar delen.

Voor diepere levensvragen kunnen mensen een beroep doen op de pastorale zorg. Op deze inloopochtenden is altijd een dominee van de protestantse gemeente en de pastoor of diaken van de katholieke parochie aanwezig. “De gemeenschapszin wordt dankzij dit project gestimuleerd,” benadrukt mevrouw Beurskens. De inloopochtenden stimuleren daarmee het oecumenisch proces binnen de gemeente Maasgouw.

‘Een ander onderwerp dat de protestantse mevrouw Beurskens in het katholieke Maasbracht erg bezig houdt, is oecumene. Zij vroeg zich af hoe liefde voor je medemens verschillende geloofsgemeenschappen met elkaar kan verbinden.’

De gezellige Herberg die tegen de kleine kerk van de protestante gemeente is gebouwd, is nu een bekende plek geworden in Maasbracht. Elke inloopochtend weten wel 40 tot 50 mensen de weg naar de Herberg te vinden. Mevrouw Beurskens vertelt over een meneer die weduwnaar is geworden. “Toevallig was hij naar een inloopochtend gekomen. Het gesprek was zo plezierig dat hij regelmatig is teruggekomen en weer opbloeide. Vanuit deze inloopochtenden is hij lid geworden van de biljartclub in het dorp. Zoiets vind ik prachtig.”

Steeds vaker krijgt mevrouw Beurskens tips over dorpsgenoten die een moeilijke periode doormaken. Zij adviseert de tipgevers om die personen te vragen of er behoefte is aan een gesprek met haar. Als ze vervolgens op huisbezoek gaat, vertelt ze over de inloopochtenden. Komt zo’n nieuweling voor de eerste keer dan staat ze aan de deur om hem of haar welkom te heten. Samen kijken ze of er bekenden zijn waar hij/zij makkelijk bij kan aansluiten. Zo niet dan schuiven ze samen aan bij een groepje onbekenden en helpt ze bij de kennismaking. Als het ijs gebroken is en het groepje met elkaar aan het praten, is laat ze hen verder alleen.”

De pastorale teams van de protestante kerk en de katholieke kerk bezoeken ouderen en zieken, en geven extra aandacht aan mensen die een naaste hebben verloren. Bij deze bezoeken komt eenzaamheid vaak ter sprake. Daarom is er nu ook een ‘Alleenstaandenmiddag’. Eén keer per maand is er op zondagmiddag een ontmoeting.

Tijdens deze middag wordt er samen gegeten en staat er een activiteit op het programma. Na een heerlijke warme maaltijd is er bij goed weer een buitenactiviteit zoals een wandeling,

en anders worden de dozen met spelletjes tevoorschijn gehaald. Maar vaak is het ook gewoon gezellig met elkaar babbelen.

Het ontbreekt mevrouw Beurskens niet aan initiatieven. “Uit de inloopochtenden zijn inloopavonden met een thema voortgekomen. Jaarlijks wordt er een tentoonstelling gehouden van kunstwerken die gemaakt zijn door leden van de handwerkgroep van het Rode Kruis. De protestante kerk verzamelt enkele malen per jaar geld in voor het eigen zendingsproject op de Filipijnen door bloemstukken of Kerststukjes te verkopen. En dan is er nog het uitstapje voor ouderen boven de 70 jaar. Vorig jaar een rondvaart op de Maas. Dat was een bijzonder leuke dag.”

Op de vraag wat haar drijfveer is, benadrukt mevrouw Beurskens dat alles ontstaat uit geloof en liefde. “Het raakt je emotie. Emotie creëert passie, de passie geeft je energie, energie doet bewegen, beweging doet veranderen en de verandering is het resultaat. En het resultaat is, dat we weer gaan zien dat de mensen actief gaan deelnemen aan het leven. Ik ben ervan overtuigd dat waar je ook aan begint met welk project ook, groot of klein, dat geloof en liefde voor de mens het allerbelangrijkste zijn. Ook voor de mensen die aan dit project meewerken geeft het resultaat voldoening. Het maakt dat het geloven in vertrouwen groter wordt. Want het kan best wel eens gebeuren dat je te maken krijgt met tegenslag. Maar ik geloof dat er dan vertrouwen is dat er iets nieuws om de hoek komt kijken. Elke verandering is een uitdaging om weer iets nieuws te creëren.”

Voor meer informatie:

Protestantse Kerk Sintelstraat 23 - 6051 BL Maasbracht

Actie Vredeslicht Scouting Wellerlooi

‘Ervaring
die je
altijd bij
blijft en
meerwaarde
geeft aan je
leven’

De Actie Vredeslicht werd 25 jaar geleden geïnitieerd in Oostenrijk en vindt plaats in het derde weekend van de Advent. Oorspronkelijk bedoeld als onderdeel van een inzamelingsactie voor gehandicapte kinderen, is dit initiatief uitgegroeid tot een wereldwijde actie. In Oostenrijk wordt een kind uitgekozen dat iets speciaals heeft gedaan. Bijvoorbeeld een kind dat een gehandicapt kind heeft geholpen of een vader heeft gered die door bijen was gestoken. Dit kind wordt uitgeroepen tot het Vredeskind voor dat jaar en mag naar Bethlehem reizen. Daar mag het kind het Vredeslicht aansteken aan de Vredesvlam in de geboortegrot van Jezus Christus en terug brengen naar Wenen. In Wenen ontsteken vertegenwoordigers van andere organisaties uit allerlei landen hun kaars of lamp aan met deze vlam en verspreiden zo het Vredeslicht verder onder de mensen in hun eigen omgeving. Het doorgeven van het Vredeslicht wil mensen stimuleren zich in te zetten voor vrede. Het is een teken van hoop. Eén lichtje dat leidt tot een zee van licht als het wordt doorgegeven ter voorbereiding op Kerstmis.

Scouts zijn vanaf het begin betrokken bij deze actie. Ondertussen zijn dit Scouts uit 25 landen die het licht verder verspreiden. Scouting Wellerlooi brengt sinds 1996 het Vredeslicht rond. Eerst ontvingen ze het van bevriende Duitse Scouts. Sinds 2006 reizen ze zelf met een delegatie af naar Wenen en ontsteken daar hun lamp aan het Vredeslicht. Voor de kinderen uit Nederland, die hier mee naar toe mogen, is dit een heel bijzondere ervaring. De bijeenkomst waarin het licht wordt verspreid, met zoveel mensen en kinderen uit verschillende landen, maakt een blijvende indruk. Het besef om deel uit te maken van een actie waar zoveel mensen wereldwijd bij betrokken zijn, verlegt grenzen.

Daarnaast is er de treinreis naar Wenen en terug. Op donderdag met de nachttrein naar Wenen. Op de terugweg staan op alle stations in Oostenrijk en Duitsland groepen mensen klaar om hun kaars te ontsteken aan het meegebrachte licht. Dit moet heel snel gebeuren, want de trein wacht niet. In deze landen leeft deze actie heel sterk. In Utrecht heeft de NS een ruimte beschikbaar gesteld. Daar verzamelen zich Scouts uit heel Nederland om, bij aankomst van de groep die naar Wenen is geweest, hun kaars weer te ontsteken aan het meegebrachte Vredeslicht.

‘Wat het voor de ontvangers speciaal maakt, is dat het licht in Bethlehem aan de Vredesvlam is aangestoken en dat zoveel mensen zich er voor hebben ingezet om het brandend bij hen thuis te brengen. Het is een kettingbrief van licht die wordt doorgegeven en ontvangers ook weer inspireert om het door te geven aan mensen van wie zij vinden dat ze dit teken van hoop en verbondenheid kunnen gebruiken.’

Vervolgens wordt het Vredeslicht in de eigen plaats verspreid. De groepen kiezen zelf naar wie en hoe ze het aanbieden. Ook gaat het naar hoogwaardigheidsbekleders zoals de paus, verschillende koningshuizen en het Europees parlement.

Via Scouting Wellerlooi wordt het licht in Limburg verspreid. Zo gaat het naar andere parochies en kloosters en wordt het aangeboden aan de bisschop, de gouverneur, bejaardenhuizen, gemeenten en instellingen. Op die plaatsen kan iedereen het licht ophalen om verder door te geven. Ook wordt het bij mensen aan huis gebracht, bijvoorbeeld ouderen. Wat het voor de ontvangers speciaal maakt, is dat het licht in Bethlehem aan de Vredesvlam is aangestoken en dat zoveel mensen zich er voor hebben ingezet om het brandend bij hen thuis te brengen. Het is een kettingbrief van licht die wordt doorgegeven en ontvangers ook weer inspireert om het door te geven aan mensen van wie zij vinden dat ze dit teken van hoop en verbondenheid kunnen gebruiken. Zo meldde zich iemand bij Scouting Wellerlooi die graag haar kaars wilde komen aansteken en meenemen naar een personeelsbijeenkomst van haar werk. Daar is het licht weer verdeeld en gaf het een extra dimensie aan de bijeenkomst.

Dat het in het land leeft, merkt Scouting Wellerlooi aan het aantal Scoutinggroepen dat zich bij hen meldt en de moeite die wordt gedaan om het licht op te halen. In het jaar dat er een negatief reisadvies van de NS was, kwamen groepen uit het Noorden van het land met de auto naar Wellerlooi om hun kaars aan te steken. Binnen veel scoutinggroepen worden er ook activiteiten gekoppeld aan het doorgeven van het Vredeslicht. Zoals een groep die conservenblikjes met een speciaal label had gemaakt waarmee ze de lichtjes verder konden verdelen. Verder kunnen andere groepen zich melden om het licht op te halen, zoals bijvoorbeeld een Vredesgroep die het heeft gebruikt om een Vredesfakkel aan te steken. Ergens op een kerkplein in Limburg is het Vredeslicht gebruikt om het Vredessymbool in lichtjes uit te zetten.

De werkgroep die deze actie jaarlijks voor Nederland op touw zet, en waarvan Scouting Wellerlooi de kartrekker is, wil dit initiatief graag onder de aandacht brengen om sponsors te vinden voor de reis. De treinreis zal dit jaar door een busreis worden vervangen. Er komen steeds meer vragen vanuit andere Scoutinggroepen om mee te mogen reizen naar Wenen. Een busreis is dan goedkoper en biedt meer kinderen de mogelijkheid om mee te reizen naar Wenen en deze bijzondere, positieve ervaring mee te maken. Degenen die het hebben meegemaakt ziet de organisatie ieder jaar weer terug, de betrokkenheid bij deze actie blijft. De ervaring geeft een blijvende meerwaarde aan hun leven.

Voor meer informatie:

www.vredeslicht.nl / www.friedenslicht.de

Aktie Zonnestraal Venlo

‘Samen
sta je
sterk en
kun je
van
kleine
dingen
iets
groots
maken!’

Belinda en Theo Augustinus wonen in Venlo in de wijk De Ruit, leven vanuit het geloof en vertrouwen volledig op de liefde van God bij alles wat ze doen. Vanwege o.a. gezondheidsbeperkingen moeten ze rondkomen van € 400 in de maand en krijgen ze ondersteuning van de Voedselbank. Desondanks stellen ze hun huis en hart open en delen ze wat ze hebben. Door op deze manier te leven, zijn ze ervan overtuigd dat hetgeen ze nodig hebben, zeker op hun pad zal komen. Ze zijn vier jaar geleden begonnen met de Aktie Zonnestraal, maar inmiddels zijn er nog veel meer activiteiten opgezet in hun wijk.

Er is een uitleenservice van gereedschap. Een strooipunt waarbij vrijwilligers een looppad binnen hun woonomgeving schoonhouden. In de wintermaanden wordt samen met de buurtbus georganiseerd dat de buurtbewoners actief en betrokken kunnen blijven. Er is burenhulp, ontstaan uit de uitleenservice, burenhulp helpen elkaar met allerlei verschillende klussen. Hierbij wordt degene die hulp vraagt, ook gevraagd wat hij/zij zelf kan en dit wordt als mogelijke wederdienst vastgelegd. Op een ander moment kan er dan een beroep op hem of haar worden gedaan. Er is een repair-café gestart. Dit is gecombineerd met een eetpunt waar mensen voor vijf euro een vijfgangen menu kunnen krijgen, dat door vrijwilligers uit verschillende culturen wordt bereid. Ook is er een kledingwinkeltje, waar buurtbewoners en bezoekers van het repair-café voor een paar euro kleding of schoenen kunnen kopen.

Wild Cats is een initiatief van de jeugd waarbij de kinderen zorgdragen voor het schoonhouden van de wijk en nog veel meer. Ze organiseren ook zelf kinderdisco, wassen auto's, verversen zand in de speeltuinen en werken mee aan de St. Maartensviering in de buurt. Zo worden de kinderen zich al jong bewust van en betrokken bij vrijwilligerswerk. Er is in 2012 een burendag georganiseerd. Ook worden er bingoavonden georganiseerd, gestart om geld in te zamelen voor de Sinterklaasactie en uitgegroeid tot een laagdrempelige activiteit voor alle buurtbewoners. Verder hebben de kinderen tijdens de burendag kennisgemaakt met de Royal Rangers. Dit is de kinderen zo goed bevallen dat ze deze christelijke scouting nu zelf willen gaan opzetten.

Een nieuw initiatief zijn de informatieve-creatieve middagen voor de kinderen. De eerste middag zal samen met de wijkagent worden georganiseerd en daarbij zal de politie centraal staan. Zo krijgen de kinderen een beter beeld van het werk van de politie. Nu kennen ze de politie meestal alleen van de handhaving als bijvoorbeeld een familielid wordt gearresteerd. En er zijn nog meer plannen.

Het initiatief dat hier onder de aandacht wordt gebracht, en leidde tot al deze acties, is de Aktie Zonnestraal. Vier jaar geleden was er in de speeltuin een huilend kind dat geen cadeautje in de schoen had gekregen, omdat daar eenvoudigweg geen geld voor was. Binnen tien dagen is er een Sinterklaasfeest voor de buurtkinderen opgezet. Het is nu een jaarlijks evenement in de buurt. De financiering gebeurt o.a. door bingoavonden in de buurt, sponsoring door bedrijven, verkoop van zelfgemaakte kaarten en verkoop op rommelmarkten. De kinderen die hiervan het resultaat in hun schoen vinden, zijn bijna allemaal kinderen van ouders met een minimuminkomen. Dit initiatief verschilt van andere vergelijkbare initiatieven, omdat de organisatie niet wordt gedaan door vrijwilligers van een bepaalde organisatie, maar door de mensen uit de wijk zelf. Ze willen het feest samen mogelijk maken, in de hoop dat nog meer buurtbewoners hierdoor worden wakker geschud en zich ook gaan inzetten om er samen iets van te maken.

Het initiatief van Aktie Zonnestraal heeft tot tal van nieuwe initiatieven geleid en nog steeds melden zich nieuwe vrijwilligers. Het project is opgenomen in het overkoepelend overleg van Projectteam Venlo-Droom. Dit leidde ook tot begeleiding en ondersteuning door professionals van andere initiatieven. Project Venlo-Droom loopt dit jaar af. Aangezien de start van alle activiteiten en het merendeel van de uitvoering uit de buurtgemeenschap zelf is gekomen, gaan de activiteiten door en zullen er steeds weer nieuwe ideeën ontstaan.

Een achterstandswijk is hiermee weer echt een buurt geworden in de ouderwetse zin van het woord. Een plek waar mensen op elkaar letten, elkaar helpen en elkaars naasten willen zijn. Dit is een teken van hoop in deze tijd, mogelijk gemaakt door geloof en liefde.

“Juist de kracht van mensen die denken dat ze niets meer waard zijn, maakt dat het enige dat je hoeft te doen, is de liefde te laten zien. Ik denk dat daar het punt zit. Wij zijn geen mensen die met de Bijbel aan de wandel zijn en overal en iedereen de oren voltuiteren met het evangelie, we zijn gewoon het evangelie.”

“We hebben het gevoel dat je naast elkaar moet staan en het samen moet doen. Ik vind dat heel belangrijk, iedereen kan iets, ook al heb je een beperking.”

“Samen sta je sterk en kun je met heel kleine dingen iets groots maken. Je kunt het zelf kunn en je bent niet alleen maar afhankelijk van instanties. En door al die dingen laten we de liefde van de Heer zien. En dat is het allerbelangrijkste.”

Belinda Augustinus

Voor meer informatie:

www.deruit-online.nl

Wijkpastoraat 'de Vrank'

Heerlen Noord

'Moeder
van een
wijk!'

Wie wijkpastoraat 'de Vrank' zegt, zegt Fien Cruts. Fien Cruts is als pastoraal werkster met alle vezels van haar lijf verbonden met haar werk, maar meer nog met de mensen in de wijken van Heerlen Noord. Ze is de wijkpastor van veel mensen die stemloos zijn. Vaak zeer kwetsbare mensen die wonen en leven in de wijken van Heerlen Noord en bekend zijn bij veel sociaal maatschappelijke instellingen, maar daar vaak niet adequaat geholpen worden. Tien jaar geleden begon Fien als buurtpastor in de wijk Zeswegen. In deze wijk waren de paters Franciscanen enkele jaren daarvoor gestart met het buurtpastorale project. In hun pastorale werk kwamen zij heel veel sociaal-maatschappelijke problematieken tegen. Vragen waar zij vaak geen of onvoldoende antwoord op wisten of konden geven. Om toch dicht bij de verhalen van de mensen te blijven, startte de parochie eind jaren negentig met het diaconale project wijkpastoraat 'de Vrank', als eerste in de wijk Zeswegen.

Inmiddels heeft dit werk zich verspreid over Heerlen Noord en bestrijkt het werkveld van de Stichting Wijkpastoraat 'de Vrank' niet alleen de wijk Zeswegen, maar ook alle andere wijken in Heerlen Noord. De wijkpastor heeft een netwerk van vrijwilligers opgebouwd die samen met haar in deze wijken werken. Fien Cruts is als wijkpastor ook goed bekend bij de gemeente Heerlen en bij veel sociaal maatschappelijke organisaties in Heerlen. Zo heeft ze veelvuldig contact met Bureau Cliëntentelefoon, maatschappelijk werkers van Alcander, Bureau Jeugdzorg, Mondriaan Zorggroep, Raad voor de Kinderbescherming, plaatselijke onderwijsinstellingen, Bureau Inburgering, woningverenigingen, huisartsen, medisch specialisten en verpleegkundigen, politie en Bureau Rechtshulp. De reacties van deze instanties zijn uiterst positief over de bijdrage die het wijkpastoraat levert aan het welzijn van de wijkbewoners en aan de gemeenschapsvorming. Dit werk is inmiddels ook van grote betekenis geworden voor de andere parochies in dit gebied. De parochies geven aan dat zij de problematieken herkennen, maar zich niet in staat voelen om deze aan te pakken. Zo wordt op allerlei momenten de hulp van de wijkpastor ingeroepen om contacten te leggen in buurten, maar ook om in concrete probleemsituaties met de betrokkenen op zoek te gaan naar oplossingen.

Bij het wijkpastoraat wordt uitgegaan van de presentiebenadering. Het wijkpastoraat heeft in eerste instantie niet de intentie om specifieke problemen op te lossen of sociale structuren te herstellen of tot stand te brengen. Het gaat vooral om het aanwezig zijn. Luisteren alvorens te spreken. Vaak gaat het er om, gewoon bij mensen te zijn. Vandaar dat 'er-zijn' centraal staat in de aanpak. Zo is in tegenstelling tot de meeste officiële instanties van te voren niet bepaald hoe lang een gesprek mag duren. Een 'cliënt' hoeft het wijkpastoraat ook niet op te zoeken, vanuit het team gaat iemand naar de mensen toe. Zo staat de wijkpastor, of een van haar vrijwilligers, mensen ter zijde bij het bezoek aan hulpverleningsinstellingen en officiële instanties. Mensen zien vaak als een berg tegen deze bezoeken op. Het wijkpastoraat is dan een 'maatje', een steun in de rug. Maar ook een extra luisterend oor. Belangrijk is ook dat er geen 'targets' zijn, waarop het werk van het wijkpastoraat 'afgerekend' wordt. Daar kleven helaas ook nadelen aan. Het maakt de continuïteit van het werk soms behoorlijk lastig. Fondsen en financiële instellingen die het werk van het wijkpastoraat financieel ondersteunen, vragen steeds vaker om concrete resultaten. De methodiek van werken vraagt echter om een andere insteek en vaak langdurige relaties om tot concrete resultaten te komen.

Mensen liefhebben, zien wat er gebeurt, je laten raken door noden van mensen, vergt je tijd, verstand, handen en hart. Liefhebben is een aanwezig zijn, waardoor je laat zien wie we zijn, gisteren, vandaag en morgen, adem, waardoor leven op weg is en soms God zomaar oplicht.

Hub Crijs

De communicatie met wijkbewoners vraagt om een persoonlijk en continu proces van omkering. Een proces waarin recht wordt gedaan aan de werkelijkheid van de betrokkenen. Voor de wijkpastor en haar team van vrijwilligers houdt dat in dat zij steeds buiten hun eigen denkkaders, modellen, normen en waarden moeten kijken. En moeten leren kijken vanuit het perspectief en de leefwereld van de ander. In de afgelopen jaren heeft deze methodiek van werken en kijken geleid tot een aantal nieuwe en vernieuwende initiatieven in de verschillende wijken van Heerlen Noord. Vaak gaat het om heel kleine initiatieven die voor de betrokkenen echter grote gevolgen kunnen hebben. Een voorbeeld zijn de maaltijdgroepen in de verschillende wijken. Met enige regelmaat komen mensen bij elkaar om samen een maaltijd te bereiden, en ook samen te eten. Voor de deelnemers zijn dit spaarzame momenten waarop ze niet alleen een voedzame maaltijd nuttigen, maar meer nog met andere mensen iets ondernemen en sociale contacten leggen. Een van deze maaltijdgroepen heeft zo zelfs een maaltijd verzorgd voor een Euregionale bijeenkomst van pastores. Deze activiteit heeft het zelfvertrouwen van de deelnemers en het anders kijken naar de samenleving enorm versterkt. Opeens waren ze belangrijk, waren ze van betekenis voor anderen. Konden zij laten zien waar hun talenten en krachten lagen.

Een ander initiatief is het project 'Huisbezoek'. In dit project worden mensen gestimuleerd zich vrijwillig in te zetten voor andere wijkbewoners, om zo een netwerk van contactpersonen in de wijk op te zetten. De functie van die contactpersonen is in eerste instantie het signaleren van opvallende zaken in de wijk, en die onder de aandacht brengen. Het wijkpastoraat hoopt zo de ontmoeting tussen verschillende bevolkingsgroepen in de verschillende wijken op gang te brengen.

Een derde voorbeeld is de kledingdag. In samenwerking met de stichting 'Elk kind telt mee' wordt tweemaal per jaar een bijeenkomst georganiseerd, waar zorgvuldig geselecteerde wijkbewoners kleding voor hun kinderen kunnen komen uitzoeken. Zo werden in het najaar van 2012 meer dan 100 kinderen voorzien van nieuwe kleding. Ook de voorbereiding van de communicanten in bepaalde wijken mag hier worden genoemd. Door de opzet en methodiek van werken bereikt de wijkpastor zo mensen die vaak aan de rand van de samenleving staan. Door hen ook nadrukkelijk te betrekken bij de voorbereiding van hun kinderen op de Eerste Heilige Communie worden mensen geraakt en betrokken bij het wijkpastoraat. Zo worden verbindingen in de wijken gelegd, worden mensen zichtbaar in een wijk en worden levensverhalen gedeeld.

De meeste initiatieven lopen al een aantal jaren, maar hebben in de afgelopen jaren niet aan invloed ingeboet. Integendeel, de wijkpastor ziet het werk alleen maar groeien. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het aantal hulpvragen dat, vanuit heel Heerlen Noord, bij haar binnenkomt. Fien Cruts kan dit werk doen door de enorme inzet van een grote groep vrijwilligers en vanuit al haar contacten die zij in de afgelopen jaren opgebouwd heeft met gemeentelijke en sociaal-maatschappelijke instanties in Heerlen. Zo worden o.a. binnen de Lokale Sociale Agenda ervaringen uit haar werk gedeeld en wordt er informatie voor de WMO-adviesraad doorgegeven. Daarnaast is er regelmatig overleg met de beleidsambtenaren en de wethouder van de Gemeente Heerlen, is zij regelmatig te gast bij wijkteamvergaderingen van de Mondriaan Zorggroep en vindt er structureel overleg plaats met het diaconaal wijkteam in Heerlen Noord.

In het presentiewerk, zoals dat in het wijkpastoraat van 'de Vrank' vorm krijgt, is nabijheid één van de basisvoorwaarden, maar ook zowel middel als doel op zich om in direct contact te komen met wijkbewoners. Het is een middel om de mensen zich gehoord en gezien te laten voelen. Het is een doel voor de vrijwilliger in het persoonlijk proces van zingeving. Vrijwilligers die actief zijn in de wijk of andere activiteiten mee verzorgen, krijgen een cursus. In deze cursus verdiepen zij zich in hun eigen praktijk en krijgen ze nieuwe inzichten aangeboden op het terrein van luisteren, gastvrijheid, gesprekstechniek, omgaan met moeilijke situaties, wijkwerk, verbinding met je geloof en je eigen inspiratie. Zo is het vrijwilligerswerk binnen het wijkpastoraat voor de meeste mensen ook een stap om verder te groeien in hun leven. Om nieuwe talenten te ontwikkelen en mogelijk ook nieuwe kansen in de samenleving op te doen.

Voor meer informatie:

Stichting Wijkpastoraat De Vrank 06 - 539 240 23

Ruggesteun van de Basiliek Meerssen

‘Helpen
waar
de nood
hoog is’

Een vaste kern van acht mensen, die vrijwillige hulp biedt waar de nood hoog is. Dat is de werkgroep ‘Ruggesteun van de Basiliek’, zoals ze zich noemen. De werkgroep bestaat uit drie echtparen, een dochter van één van hen en een vaste chauffeur: Ludy en Pierre, Nelly en Wil, Coby en Jan, Nicolette en Eric. En ze bestaan nu tien jaar. Toen de Zonnebloem stopte met de actie ‘Zon in de schoorsteen’ en het toenmalige Zonnebloembestuur om allerlei goede redenen besloot te stoppen met de sinterklaaspakketjes voor de kinderen, organiseerde Ludy vanuit het toenmalig kerkbestuur van de basiliek, een Sinterklaasactie voor kinderen die in behoeftige omstandigheden opgroeiden. Maar ook toen zochten ze al naar manieren om mensen met een tekort aan inkomen te helpen.

Vanuit hun achtergrond van de Zonnebloem, de parochiële verwelkomingsgroep en het Ziekencomité wisten ze hoe groot vaak de tijdelijke of langdurige nood van mensen is. Ze hadden al veel mensen geholpen door te bemiddelen bij een nieuwe wasmachine, een nieuwe televisie, kleren voor de kinderen of het vervangen van meubels. Hun garages en de logeerkamer staan vol met overvolle kledingrekken, witgoed en meubels. Alle drie de echtparen hebben een groot netwerk en inmiddels is hun stille werk voor noodlijdende medeburgers bij velen bekend.

Zo zocht de Voedselbankcentrale in Heerlen een distributiepunt in Meerssen. De mensen die voor een voedselpakket in aanmerking komen, zouden voor hun pakket dan niet meer naar Maastricht hoeven, ook al gaat het in Meerssen maar om tien tot vijftien pakketten per week. De werkgroep Ruggesteun heeft dit opgepakt en vult de voedselpakketten aan met eventuele vleeswaren, vlees of iets anders. Iedere woensdag zien de mensen van de werkgroep in ‘hun winkel’ de klanten en proberen ze te voldoen aan de gehoorde wensen van hun ‘clientèle’. Alles gaat in Jumbo-tassen, die zit namelijk direct om de hoek. Onopvallender kan het niet. Naast de pakketten voor hen die aan de voorwaarden van de Voedselbank voldoen, maken ze wekelijks voor hen die net buiten de boot vallen of voor wie de maximale termijn van de bedeling er op zit, ook een pakket. Hun omzet is ongeveer 25 pakketten iedere week. Jaarlijks zijn ze rond de feestdagen van Kerst en Oud- en Nieuwjaar met hun groep vaste medewerkers in de weer om zo’n 70 tot 80 Kerstpakketten samen te stellen en te bezorgen op de plaatsen waar ze een goede bestemming hebben. Niet alleen in de Meerssen, maar ook in de omliggende dorpen.

Op de vraag naar hoe ze ‘hun klanten’ op het spoor komen, antwoorden alle echtparen: “luisteren, luisteren, luisteren en je ogen open houden”. Waarom noemen ze zich eigenlijk ‘Ruggesteun van de Basiliek?’ “Op de eerste plaats omdat het kerkbestuur van de basiliek het initiatief vanaf het begin ondersteunde. Maar ook omdat we dit doen vanuit onze levensovertuiging. Geloven is niet alleen maar naar de kerk gaan. De inzet voor je medemens in nood hoort daar ook bij. We zien ons werk als iets dat we in verbondenheid met onze kerk doen. Zeker in deze tijd, waarin er met zoveel kritiek over de kerk wordt gesproken. En als de gemeente Meerssen via ons ook geneerous wil zijn naar noodlijdende medeburgers, dan vermelden we dat er eerlijk bij.”

De werkgroep wordt bij het samenstellen geholpen door sponsors, plaatselijke middenstand en soms ook door een subsidie van de afdeling welzijn van de gemeente. De Gemeente Meerssen stelde afgelopen jaar met Kerst een groot aantal Jumbo-waardebonnen van € 50,- beschikbaar. Metterdaad steunen veel mensen uit Meerssen de werkgroep met een donatie of door het beschikbaar stellen van voedsel en hoge kwaliteit gebruiksmaterialen. Ze hebben er een aparte opslag voor. Neen, je kunt geen inzage krijgen in namenlijsten of adressen. Hun uitgebreid netwerk staat er garant voor dat alle hulp op de goede plaatsen terecht komt. Meestal zijn de klanten gezinnen van alleenstaande moeders, en ouderen. Soms zelfs mensen die het ooit heel goed hadden, maar door omstandigheden financieel zijn vastgelopen. Het achtstal kijkt nergens meer van op.

‘Geloven is niet alleen maar naar de kerk gaan. De inzet voor je medemens in nood hoort daar ook bij. We zien ons werk als iets dat we in verbondenheid met onze kerk doen. Zeker in deze tijd, waarin er met zoveel kritiek over de kerk wordt gesproken.’

Voor meer informatie:

tel. 043 - 364 33 88

Solidariteitsmaaltijden Jongerenkerk Venlo

‘Plaats
van hoop
en troost
in een
verharde
samenle-
ving’

In 1965 wordt in Venlo geschiedenis geschreven. Kapelaan L. Brueren, op dat moment al enkele jaren actief in de Venlose parochies, organiseert in de Minderbroederskerk jeugdmissen, met eigen teksten en eigen muziek. Al gauw is de Jongerenkerk, kortweg JK, niet meer weg te denken uit de Venlose gemeenschap. De JK legt zich niet alleen toe op de zondagse vieringen, maar groeit uit tot een gemeenschap die zich met een wereldwijde blik inzet voor mensen en noden dichtbij en veraf. Vanuit de JK worden allerlei initiatieven ontwikkeld op het gebied van diaconie, veelal gericht op de rafelrand van de Venlose samenleving. Gevangenen en zieken worden bezocht. Een huis voor daklozen wordt opgericht. Er is aandacht voor het vluchtelingenwerk.

Inmiddels is de JK niet meer weg te denken uit Venlo. De geloofsgemeenschap is met hart en ziel verbonden met de stad, maar meer nog met mensen die in de knel raken. Nog steeds is de gemeenschap nauw verbonden met mensen aan de rand van de samenleving. De dak- en thuislozen zijn daar een voorbeeld van. Binnen deze groep ziet de JK steeds meer (seizoens)werkers uit de zogenaamde MOE-landen (Midden- en Oost-Europa). Mensen die zich vaak in belabberde omstandigheden in onze Nederlandse samenleving staande moeten zien te houden, op zoek naar wat respect en eigenwaarde. Tijdens de wekelijkse maaltijdbijeenkomsten is deze groep MOE-landers duidelijk aanwezig. Voor hen is dit vaak de enige keer per week dat zij een warme en voedzame maaltijd krijgen.

Hub van den Bosch geeft aan dat deze activiteit misschien niet direct vernieuwend is, omdat ze al zoveel jaar elke week wordt georganiseerd. Maar daarmee is het wel een duurzame activiteit. Een constante factor! De mensen voor wie deze maaltijd is bedoeld, kunnen week in week uit, al jarenlang rekenen op een groep actieve vrijwilligers die elke week koken voor een groep van 30 tot 35 mensen. De maaltijd is voor de eters een belangrijk en vast gegeven in het wekelijkse patroon. Aan de eettafel worden verhalen en ervaringen uit het leven gedeeld.

‘Door de jaren heen is de JK in Venlo een stabiele factor geworden, die op een eigen en eigentijdse manier zorgt voor de opvang van en aandacht voor mensen aan de rafelrand van de Venlose samenleving. De JK biedt een plek van hoop en troost, van warmte en gezelligheid, zaken die voor veel van de deelnemers in onze huidige samenleving vaak ver te zoeken zijn.’

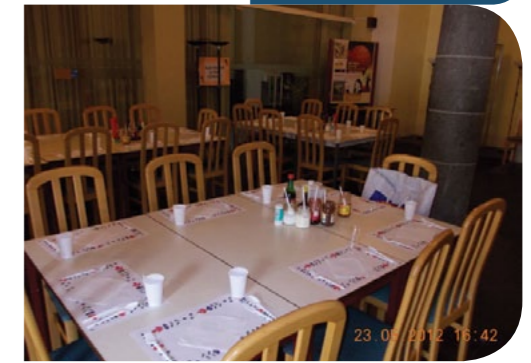
De JK heeft zich de afgelopen jaren ook nadrukkelijk verbonden met het netwerk van hulpverleners aan dak- en thuislozen zoals CMA, Doortocht, Moveoo en Aandachtcentrum Groenewold. Vanuit de goede contacten met kwetsbare medemensen in de samenleving komen de mensen van de JK vaak snel op het spoor van problemen die in de samenleving spelen. Een voorbeeld is de aandacht bij plotseling overlijden van eenzame mensen zonder echte naasten. Vanuit de JK wordt voor deze mensen op een waardige manier een afscheidsviering verzorgd.

Via de solidariteitsmaaltijd is de JK ook uitdrukkelijk verbonden met de hele samenleving. Veel van de producten die wekelijks voor de maaltijd nodig zijn, worden door Venlose bedrijven gratis ter beschikking gesteld. Ook zijn er donaties van bedrijven en particulieren die de groep in staat stelt inkopen te doen. Rond Kerstmis zijn er altijd bedrijven die het mogelijk maken om de deelnemers een mooi Kerstdiner aan te bieden.

De JK is ook verbonden met Homeplus, een jongerenhok bij 't Groenewold. Vanuit Homeplus worden regelmatig hand en spandiensten verricht bij het werk voor de dak- en thuislozen. Voor de jongeren van Homeplus is dit een goede leerschool en een manier om daadwerkelijk in contact te komen met de problematiek van kwetsbare medemensen.

De JK van Venlo loopt de laatste jaren jammer genoeg steeds vaker tegen een probleem aan: het vinden van nieuwe vrijwilligers. Dat geldt met name voor de wekelijkse activiteiten. Gelukkig lukt het nog steeds om de opvallende plekken op te vullen, maar eenvoudig is dat niet. Van de vrijwilligers worden geen speciale eigenschappen of vaardigheden gevraagd. Het belangrijkste is, dat ze aandacht kunnen schenken aan hun medemens, beschikken over medemenselijkheid! Daarnaast is het handig als de vrijwilligers veel geduld en uithoudingsvermogen hebben en bestand zijn tegen het taalgebruik van de deelnemers.

Door de jaren heen is de JK in Venlo een stabiele factor geworden, die op een eigen en eigentijdse manier zorgt voor de opvang van en aandacht voor mensen aan de rafelrand van de Venlose samenleving. De JK biedt een plek van hoop en troost, van warmte en gezelligheid, zaken die voor veel van de deelnemers in onze huidige samenleving vaak ver te zoeken zijn.

Voor meer informatie:

www.jkvenlo.nl

Baeter Laeve Beek

‘De
uitdaging
aangaan
met
jezelf’

‘De doelstelling van de stichting is terug te zien in het kleurrijke logo met veel symboliek:

*De regenboog fascineert!
Iedereen wordt er door ge-
vangen als hij aan de hemel
staat. Ontzag, hoop, bemoe-
diging en geluk zijn emoties
die daarbij loskomen.’*

Ambitie, visie en lef zit in de genen van de ondernemers in Beek. Op een daadkrachtige manier hebben enkelen van hen eind 2011 de stichting Baeter Laeve opgericht. Deze stichting zamelt geld in voor goede doelen in de Beeker gemeenschap en omgeving. Drijvende krachten zijn o.a. de heren Stalman en Rondas. Beiden echte doeners, die geen moment stilzitten en bruisen van energie en plezier. Hun enthousiasme werkt aanstekelijk en bindt mensen. Samen met nog enkele andere ondernemers uit Beek weten ze met ludieke acties veel geld in te zamelen.

Initiatiefnemer van de stichting Baeter Laeve is de heer Thewissen. Enkele jaren geleden heeft hij zich voorgenomen –na een trieste gebeurtenis in zijn vriendenkring- om iets te gaan doen voor goede doelen in zijn omgeving. Een voorbeeld is een sponsor motortocht. Thewissen is een motorfreak en heeft jarenlang toertochten georganiseerd. Nu ligt er een andere uitdaging. In tien dagen door tien landen, oftewel van Beek naar Palermo. Via binnenwegen is dat bijna 6000 kilometer asfalt. Hij gaat samen met zijn broer. Een monteur, een fysiotherapeut en een fotograaf/filmmaker maken deel uit van het begeleidingsteam. Motoren en vervoer voor het team worden door enkele ondernemers beschikbaar gesteld.

Dorpsgenoten hebben op 14 maart de twee motorrijders en het begeleidingsteam uitgezwaaid. Een karavaan met bijzondere auto's en motoren vormde een escorte en reed een stuk met hen mee. Elke dag werd iedereen op de hoogte gehouden van de belevenissen onderweg. In het Biker's home of via de social media en de website. Het was een monstertocht die, behalve wat zadelpijn hier en daar, zonder incidenten en pech is verlopen. Tien dagen later was er een feestelijke aankomst van de rijders in Beek. Natuurlijk werden ze de laatste kilometers tot Beek opnieuw begeleid door de speciale karavaan. "Het was heel leuk, maar ook heel zwaar", aldus Thewissen na aankomst.

Het mooie van zo'n initiatief is, dat het veel mensen samenbrengt. De sponsor motortocht heeft veel geld opgebracht voor twee goede doelen, waar enkele ondernemers van de stichting zich nauw mee verbonden weten. De heer Stalman vertelt over de Vincentiusvereniging in Beek. "Enkele mensen uit onze gemeenschap helpen al heel veel jaren mensen die in de knel zijn geraakt. En ze doen dat op een discrete manier, zodat het zelfs niet zichtbaar is voor de burens. Want niemand wil er mee te koop lopen als het even niet meer lukt om alle rekeningen te betalen." Op de website van Baeter Laeve is te lezen dat de Vincentiusvereniging Beek al sinds 1867 (!) met uitsluitend vrijwilligers voorziet in een grote maatschappelijke behoefte. De actuele aanpassingen in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning leiden tot minder voorzieningen voor hulpbehoevenden en daarmee vanzelf tot meer schrijnende gevallen. Extra financiële steun uit de gemeenschap is nu dringender nodig dan ooit.

Het tweede goede doel van de sponsor motortocht is het woonbegeleidingscentrum Aan de Pas. In deze woongemeenschap voor meervoudig gehandicapte volwassenen of mensen met niet-aangeboren hersenletsel worden zorg en wonen met

veel warmte gecombineerd in een huiselijke sfeer. Op deze kleinschalige locatie heerst een grote verbondenheid tussen bewoners, professionele verzorgers en vrijwilligers. Extra financiële steun zorgt voor extra voorzieningen, activiteiten en begeleiding van de bewoners.

Baeter Laeve is dialect en geeft de betrokkenheid van de stichting aan bij de directe leefomgeving en de lokale gemeenschap. Een beter leven wens je iedereen toe. Soms gaat het om kleine persoonlijke zaken. Soms zijn ingrijpende veranderingen nodig om de kwaliteit van leven te verbeteren.

"Hoewel de stichting nog maar kort bestaat, kun je al stellen dat Baeter Laeve leeft in de harten van steeds meer Beekenaars. Ondernemers uit Beek en omgeving en hun leveranciers leveren een bijdrage aan het slagen van de activiteiten en vooral aan de goede doelen. Elk jaar dagen we een of meer ondernemers uit met een bijzondere grensverleggende activiteit, die zij zelf gaan uitvoeren. Zo combineren wij actie met extra aandacht voor het goede doel," licht de heer Stalman toe. "Kijk om je heen, lees de kranten of kijk naar het journaal. Steeds hoor je dat er mensen in onze samenleving zijn met weinig sociale contacten. De sociale verloedering is groot. Wij willen aandacht vragen voor kleinschalige projecten in onze eigen omgeving. Het voordeel van ons dorp is dat iedereen iedereen kent. Daardoor is de betrokkenheid groot. Dat blijkt ook uit het feit dat een aantal Beekenaars al particuliere donateur van de stichting is geworden."

"Werken aan sociale cohesie vinden we belangrijk. We proberen met onze activiteiten mensen bijeen te brengen, jong en oud, met of zonder beperking. Belangrijk is om een link te leggen naar de scholen, sportverenigingen en de gezinnen. Ons motto is 'ga de uitdaging met jezelf aan'. In onze public relations maken we veel gebruik van sociale media, maar we schakelen ook lokale kranten en omroepen in," legt de heer Rondas uit. "We willen Baeter Laeve zichtbaar maken in de gemeenschap.

De ondernemers zijn goed bekend in het dorp. Al die persoonlijke contacten die zij weer hebben zijn ook belangrijk om het draagvlak en de verbondenheid te vergroten. Mond-tot-mond reclame werkt nog altijd goed."

De stichting Baeter Laeve zit niet stil. Ze zijn aanwezig tijdens de St. Lecie markt, rijden mee in de carnavalsstoet van de Pottentaote, maar organiseren ook een wedstrijd voor kinderen of een netwerkborrel voor collega-ondernemers. En de winterwandeltocht met het motto 'Loop je warm voor goede doelen in Beek en omgeving' was een succes. Het nieuwe jaar zijn ze begonnen met een nieuwjaars-ondernemersborrel die ze samen met lokale bedrijvenverenigingen en de gemeenten van Beek en Stein hadden georganiseerd. Kortom, in Beek kom je Baeter Laeve overal tegen.

Er liggen ook weer plannen klaar voor dit jaar. "Een idee is snel geboren," zegt de heer Stalman. "En dat brainstormen is ook altijd erg leuk. Daarna moet je kijken naar de haalbaarheid van de activiteit. Je toetst of het past bij de doelstelling van de stichting. En dan komt de uitvoering. Welke vrijwilligers heb je nodig? Welke materialen of hand-en spandiensten kunnen collega-ondernemers leveren? Gelukkig hebben we een groot en goed netwerk. Het lukt goed om anderen erbij te betrekken. Mijn tip is: heb een goed idee. Zoek er mensen bij die geld hebben. Maak hen belangrijk, en de rest gaat vanzelf!"

De heer Rondas vertelt enthousiast over de komende activiteiten. "Dit voorjaar zal er een 'klavertje vier tocht' voor motoren en bijzondere auto's georganiseerd worden. Wederom een meerdaagse tocht in de Belgische Ardennen. En in september willen we een groot sponsor-fietsfestijn 'Op Nao de Top' organiseren. Hier in deze omgeving. Waarschijnlijk zit de slingerberg in Geulle als grote uitdaging erin. We denken aan een rondje van ruim drie kilometer, zodat ook jonge kinderen mee kunnen doen. Als stichting zijn wij nog lang niet aan de top van onze ideeën en energie. Dus blijf ons volgen en doe mee!"

Voor meer informatie:

www.baeterlaeve.nl

Voedselbank Midden-Limburg

‘Ik sluit mijn ogen niet voor armoede en help de Voedselbank’

De financiële crisis heeft het vertrouwen van veel mensen diep geschokt. Niets lijkt meer zeker. Dit geldt nog meer voor mensen die in de knel zijn geraakt. Voor velen is het dagelijkse leven een overleven geworden. Zij voelen de crisis aan den lijve. Deze mensen zijn bang voor de toekomst en vragen zich vrijwel dagelijks af, hoe ze de eindjes aan elkaar moeten knopen. In een crisis kom je onder toenemende druk te staan en moet je zoeken naar uitwegen. Veel mensen lukt dat niet in hun eentje. Ze denken dat ze niet genoeg kracht hebben om de crisis te overwinnen. Of hun gedachten draaien in een kringetje rond en ze ontdekken geen nieuwe mogelijkheden. Veel mensen schamen zich ervoor uit te komen dat ze in een schuldsituatie terecht zijn gekomen. Daarnaast roept het ook andere angsten op. Ze vragen zich af, hoe je van een paar tientjes in de week rond kunt komen, of zijn bang dat ze uit hun huis worden gezet. Vragen, vragen en nog eens vragen. Om gek van te worden.

De heer Schreur, pater Camilliaan, kent veel mensen die in zo'n uitzichtloze situatie zitten. Wekelijks komt hij hen tegen bij de Voedselbank Midden-Limburg waar hij vrijwilliger is en in het bestuur de taak van communicatie en public relations vervult. "Ons primaire doel is het verzamelen van overschotten om die als noodhulp te verdelen onder personen die hiervoor in aanmerking komen. Daarnaast streven wij ernaar de zelfredzaamheid van onze deelnemers te vergroten, zodat zij uiteindelijk weer volledig in hun eigen onderhoud kunnen voorzien," legt hij uit. "Personen die in de regio Midden-Limburg wonen en denken te voldoen aan de toelatingsnorm, kunnen zich telefonisch aanmelden. Eén van de vrijwilligers van het intake-team gaat bij de aanvrager thuis op bezoek en beoordeelt of de aanvraag kan worden gehonoreerd. Daarbij wordt inzage gevraagd in de inkomsten en uitgaven van de laatste drie maanden. Toet-

sing vindt plaats aan de hand van landelijk vastgestelde criteria. Daarbij wordt berekend welk bedrag als leefgeld resteert. Het leefgeld is bedoeld voor de variabele kosten van een huishouden zoals eten, kleding en andere zaken."

Tijdens het intakegesprek worden ook verdere afspraken gemaakt met deelnemers, gericht op het oplossen van hun problemen, zodat ze weer zelfstandig kunnen functioneren of uit hun hulpbehoevende situatie kunnen komen.

Daar waar nodig wordt actie ondernomen door te verwijzen naar professionele hulpverleners, uitkerende instanties te vragen genomen besluiten in heroverweging te nemen en door de coördinatie te bevorderen van de verschillende hulpverleners die op een of andere manier bij een gezin betrokken zijn. De problemen van de deelnemers bestaan meestal uit een combinatie van psychosociale en financiële factoren. Vaak gaat het om problemen in de relationele sfeer, psychiatrische ziektebeelden/minder be-gaafden, ontslag/WAO-uitkering, stagnatie door hoge papieren drempels, detentie en problemen bij inburgering.

Vaak weten de deelnemers niet of onvoldoende welke stappen er moeten worden gezet om hun problemen op te lossen. "Het is niet de bedoeling dat mensen hun leven lang op de Voedselbank aangewezen zijn," benadrukt de heer Schreur. "De voedselhulp wordt voor maximaal drie jaar geboden. Enige uitzondering hierop is de situatie als een deelnemer in een schuldhulptraject zit waarvan de einddatum vastligt. In dat geval wordt de voedselhulp, mits aan alle andere toelatingseisen wordt voldaan, eenmalig verlengd tot die einddatum. Gemiddeld maken mensen 46 weken gebruik van de Voedselbank."

Stichting Voedselbank Midden-Limburg bestaat sinds 2005. Van een particulier initiatief dat begon met acht deelnemende huishoudens, is het uitgegroeid tot een wekelijkse verstrekking van voedselpakketten aan 133 huishoudens. Ongeveer tweederde van die huishoudens woont in de gemeente Roermond, de overige in omliggende gemeenten in Midden-Limburg. Elke donderdag is er voedseluitgifte. Vanaf 10.00 uur zijn de mensen welkom. De Voedselbank is voor velen een ontmoetingsplaats geworden. Het is er gezellig, je hoeft niks uit te leggen, het is er warm en je krijgt een kopje koffie met een koekje.

De Voedselbank werkt louter met vrijwilligers. Je hebt de intakekokers, de verdelers en de groep logistiek. Zij rijden met de vrachtauto naar leveranciers om spullen op te halen. Van de overheids-subsidies kunnen de huur van het pand en de energierekeningen worden betaald. Voor het overige zijn ze afhankelijk van de materiële, immateriële en financiële bijdragen uit het bedrijfsleven en de particuliere sector. Bedrijven zijn vooral belangrijk voor de Voedselbank als leverancier van gratis voedsel dat niet meer verkocht kan worden maar veilig is voor consumptie. Bijvoorbeeld omdat de houdbaarheidsdatum nadert, de verpakking beschadigd is of verkeerd geëtiketteerd. Het laten vernietigen of verwerken van voedseloverschotten is vaak duurder dan weggeven aan de Voedselbank.

Naast het verzamelen van voedseloverschotten bij winkels en bedrijven, organiseert de Voedselbank regelmatig inzamelingsacties bij regionale supermarkten. Klanten kunnen daarbij artikelen aanschaffen en bij de uitgang afgeven aan vrijwilligers van de Voedselbank. De bedoeling van deze acties is, door het verzamelen van (vooral lang houdbare) artikelen, een buffer te vormen. Hierdoor kan de Voedselbank, in tijden van schaarste in het gebruikelijke aanbod, de deelnemers toch van een voldoende gevarieerd voedselpakket voorzien.

Zo ging de heer Schreur onlangs met een mevrouw die geld wilde doneren winkelen. In hun winkelwagentje hadden ze 150 pakken spaghetti liggen. Immers pasta producten zijn lang houdbaar en krijgt de Voedselbank zelden aangeboden.

"Een hartverwarmend initiatief kwam van het Limburgs Agrarisch Jongeren Kontakt, een vereniging van jonge boeren," vertelt de heer Schreur. "Zij doneerden producten van eigen erf en toonden zo hun maatschappelijke betrokkenheid. En een aantal volkstuinders uit Maasniel en Maasbracht doneerden afgelopen jaar de overschotten van hun oogst met liefde aan de Voedselbank. Soms kennen mensen de groenten niet en dan geven de vrijwilligers die het voedsel uitdelen kooktips. Onder het motto 'Ik sluit mijn ogen niet voor armoede en help de Voedselbank' worden particulieren donateur. Onlangs was er het dansfeest White Spring Sensation dat werd georganiseerd door Ladies' Circle en Ronde Tafel 74 Roermond. Verschillende landelijk bekende discjockeys gaven daarbij acte de présence. En in de maand december was het aantal acties voor onze Voedselbank en de hoeveelheid giften in geld en goederen weer overweldigend."

Speciale aandacht is er ook voor kinderen die in deze situatie terecht zijn gekomen. Natuurlijk is er een traditioneel Sinterklaasfeest. Zo'n zeventig kinderen werden afgelopen jaar door Sint en zijn Pieten getraakteerd op mooie cadeautjes. En natuurlijk werd er volop gestrooid en uit volle borst gezongen! Belangrijk is ook de samenwerking met de Stichting Jarige Job. Zij maakt verjaardagen mogelijk voor kinderen die hun verjaardag niet kunnen vieren omdat er geen geld is. Stichting Jarige Job geeft geen geld, maar regelt alle praktische zaken die van een verjaardag een feestdag maken (cadeau, traktatie voor op school, versiering en lekkers voor thuis). Stichting Jarige Job wil de kloof tussen kinderen die opgroeien in armoede en kinderen die opgroeien in relatieve rijkdom zoveel mogelijk dichten. Jarig kunnen zijn in de klas levert hier een bijdrage aan.

"Als ik het werk van de Stichting Voedselbank kort moet samenvatten zeg ik dat wij 'vraag en aanbod' bijbrengen," vat de heer Schreur zijn verhaal samen. "Het motiveert mij als ik zie dat het na verloop van tijd beter gaat met deze mensen. Het is geen dweilen met de kraan open."

"Als ik het werk van de Stichting Voedselbank kort moet samenvatten zeg ik dat wij 'vraag en aanbod' bijbrengen," vat de heer Schreur zijn verhaal samen. "Het motiveert mij als ik zie dat het na verloop van tijd beter gaat met deze mensen. Het is geen dweilen met de kraan open."

Voor meer informatie:

www.voedselbankmiddenlimburg.nl

Werkgroep zieken, eenzamen en rouwendenden Heel

‘Ik heb
de koffie
op scherp
staan’

Mevrouw Hofman heeft een gedicht uit gekozen dat precies verwoordt wat zij als groep doen.

Mensen

*mensen
die tijd voor je hebben*

*geen voorbijgangers
maar geïnteresseerden*

*mensen
die zichzelf overslaan*

*alleen jouw verhaal
willen horen*

*mensen
die bescheiden zijn*

*toenadering zoeken
naast je staan*

*mensen-
al was het er maar één*

Hans Bouma

Met vriendschap en aandacht hopen wij mensen weer kracht te geven. Die ‘wij’ zijn zeventien enthousiaste vrijwilligers die begeleid worden door twee coördinatoren, de dames Hofman en Aretz, en de penningmeester de heer van de Mortel. Allen wonen in het Midden-Limburgse dorp Heel. “Kenmerkend voor deze hechte gemeenschap zijn de verenigingen en een actieve parochie,” vertelt de heer van de Mortel. “Het geheim hier achter, is de inzet en betrokkenheid van zoveel mensen.” Want alle drie vertegenwoordigen ze een andere organisatie. Mevrouw Hofman is actief binnen De Zonnebloem, mevrouw Aretz bij de seniorenvereniging KBO. Daarnaast zijn ze alle drie actief in de parochie St. Stephanus. Het belang van samenwerken loopt als een rode draad door hun verhaal. Evenzo het belang om gebruik te maken van elkaars talenten.

“Vier jaar geleden namen wij deel aan een euregionale bijeenkomst in Aken. Daar hoorden wij van diaconale initiatieven in de grensregio. Vooral de activiteiten die in Duitsland vanuit de kerken opgezet waren, spraken ons aan. Op de terugweg hebben we de wens uitgesproken om ook in onze gemeenschap iets op te zetten om een luisterend oor te zijn voor mensen die ziek, alleen of rouwend zijn. Het eerste jaar was het zoeken naar de juiste formule,” vertelt de heer van de Mortel. “Allereerst zochten wij draagvlak bij De Zonnebloem, de seniorenvereniging en de parochie. Uiteindelijk is dat uitgegroeid tot een hecht samenwerkingsverband. Het zoeken van vrijwilligers ging best makkelijk. Niet dat mensen zich spontaan aanmeldden. Maar als je iemand benaderde die geschikt leek voor dit bezoekwerk dan was die persoon meestal bereid om mee te doen. Het enthousiasme van ons werkte aanstekelijk, hoorden we later van de vrijwilligers. Inmiddels hebben wij zeventien vrijwilligers en afgelopen jaar hebben zij 185 mensen bezocht,” aldus mevrouw Hofman. “En zoals dat gaat in een klein dorp, dorpsgenoten maken ons attent op mensen die extra aandacht nodig hebben. Dat zijn mensen die geen lid zijn van een vereniging en in een sociaal isolement terecht zijn gekomen,” vult mevrouw Aretz aan.

De mensen kijken uit naar de bezoeken. De heer van de Mortel vertelt over een vrijwilligster die bij een mevrouw die eenzaam was op bezoek ging. Toen die mevrouw de deur open deed zei ze: ‘kom gauw binnen. Ik heb de koffie op scherp staan’. De vrijwilligster realiseerde zich hoezeer er naar haar komst was uitgekeken. Zo’n bezoekje van een uur betekent ‘ik word gezien’ en ‘ik mag er zijn en hoor erbij’.

De gesprekken variëren van een gezellig praten tot mee denken waar je een bepaalde hulpvraag kunt neerleggen. De vrijwilligers zijn maatjes, geen hulpverlener. Wel kunnen ze iemand doorverwijzen of uitleggen welke formulieren ze moeten invullen om een bepaalde voorziening via de WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) te krijgen. “Vooral mensen die ziek zijn, hebben daar behoefte aan,” benadrukt mevrouw Hofman. “Vrijwilligers die mensen bezoeken die eenzaam zijn, gaan wel eens samen met hen wandelen of boodschappen doen. Ook hebben ze enkele mensen kunnen motiveren om enkele keren per week te gaan eten op St. Anna”, weet de heer van de Mortel.

Mevrouw Aretz weet uit ervaring hoe zulke bezoeken mensen helpen om weer meer grip te krijgen op hun leven. “Het is belangrijk om je verhaal kwijt te kunnen aan iemand die echt de tijd neemt om naar je te luisteren. Tijdens deze gesprekken en bezoeken leren mensen weer te vertrouwen op hun eigen kracht. Een bekroning op ons werk is, als je ziet dat sommigen een keer deelnemen aan een sociale activiteit, en een enkeling is zelfs lid geworden van een vereniging. Soms hebben ze slechts een klein duwtje in de rug nodig. Wij kunnen hen helpen het sociale isolement te doorbreken.”

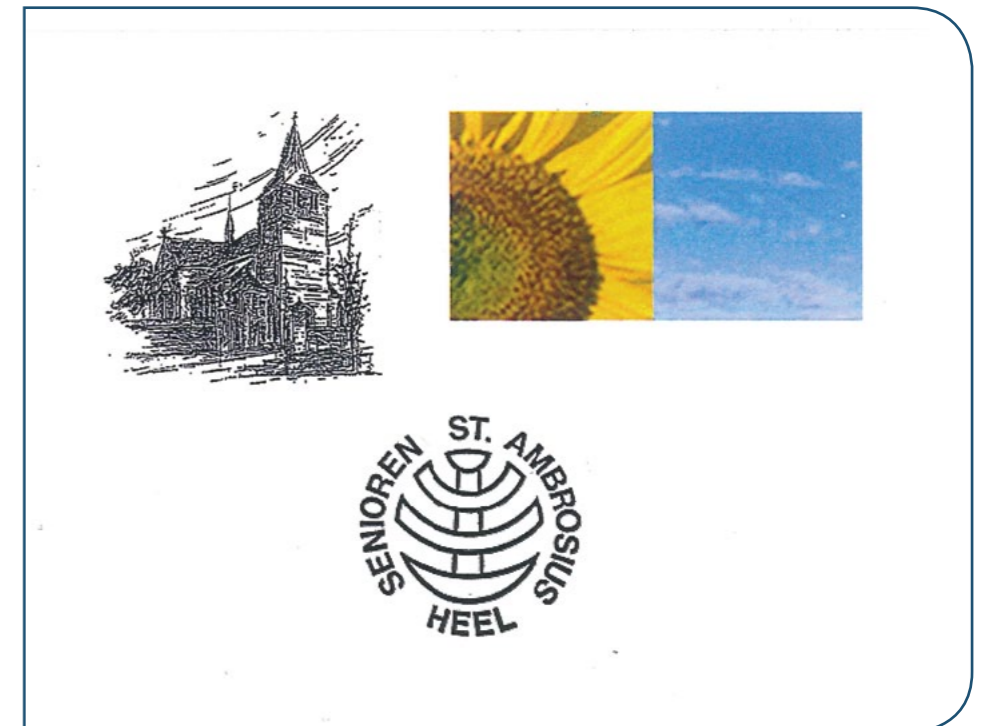
Mevrouw Aretz toont het logo van de werkgroep ‘zieken en eenzamen’. “Links het luisterend oor dat wij willen zijn. Daar boven de vlammetjes die het vuur in de mens weer aanwakkert. Rechts een bloem die kleur en verbondenheid met anderen laat zien. Een vrijwilliger die voor de eerste keer op bezoek gaat bij iemand van wie onlangs een dierbare is overleden, neemt een bloemetje mee. De bloemist in het dorp maakt er een extra mooi boekje van. Dat is zijn manier om te laten zien hoezeer hij dit initiatief ondersteunt. Ook dorpsbewoners spreken regelmatig een vrijwilligster aan om haar te bedanken voor de extra aandacht die ze schenkt aan deze mensen.”

De vrijwilligers worden toegerust om hun bezoekwerk goed te kunnen doen. “Dat is heel belangrijk,” verklaren ze alle drie. “We willen ‘aanbod-op-maat’ bieden en proberen bij elke persoon die hulp vraagt de juiste vrijwilliger te vinden. De scholingsbijeenkomsten worden goed bezocht en als een belangrijke ondersteuning ervaren. Bij de opstart van het project heeft een adviseur van de gemeente over de WMO gesproken. Vervolgens is er een specifieke toerusting aangeboden over omgaan met rouw. Onlangs zijn er twee sessies met een psycholoog geweest waarbij de vrijwilligers met hem reflecteerden op hun eigen gedrag als vrijwilliger en het gedrag van degene die je bezoekt. Na afloop preeste de psycholoog de vrijwilligers voor de openheid die zij lieten zien. De wijze waarop de vrijwilligers elkaar aanvullen en durven te corrigeren vond hij heel bijzonder.”

Mevrouw Aretz is trots op alles wat ze kunnen doen voor hun medemens die behoefte heeft aan extra aandacht. De heer van de Mortel is trots dat het gelukt is om een samenwerkingsverband -na een aanloop met veel gelobby- van de grond te krijgen en dat er van harte wordt samengewerkt. Dit initiatief blijft niet onopgemerkt. Er komen vragen van buiten het dorp om te komen vertellen over de opzet en werkwijze, die als uniek wordt gezien. “Fantastisch dat we zo een voorbeeld kunnen zijn voor anderen”, aldus mevrouw Hofman.

Voor meer informatie:

de heer van de Mortel tel. 0475 - 57 17 58

Zaterdag Middag Club Sittard

‘Eén
grote
familie,
waar
iedereen
zich
thuis
weet’

Sinds zeven en een half jaar kunnen alle kinderen en tieners in het centrum van Sittard de Zaterdag Middag Club bezoeken. Een club die vanuit de christelijke naastenliefde de jonge mens in ontwikkeling dichterbij God en elkaar wil brengen. In een tijd die gekenmerkt wordt door individualisme en geestelijke leegte proberen de leidinggevenden van de club met heel veel liefde en geduld op allerlei fronten, hier een tegenwicht aan te bieden. Zo proberen ze één grote familie te zijn, waarin iedereen -zonder onderscheid- zich thuis weet, en zich iedere zaterdag opnieuw welkom weet.

Iedere zaterdag komt de club bij elkaar. De middag begint met een inhoudelijk moment, daarna is er samenspel waarbij de sportiviteit op de proef wordt gesteld, maar de kinderen ook creatief bezig zijn en hun fantasie alle ruimte krijgt. Er is ruimschoots de tijd om vrij te spelen, en daar verheugen veel kinderen zich elke week op.

De Zaterdag Middag Club heeft dan ook heel veel in huis. Om maar enkele mogelijkheden te noemen: tafelvoetballen, air-hockeyen, trampolinespringen, biljarten, basketballen, voetballen, knutselen of chemo/technisch bezig zijn, skelteren, toneel spelen, tafeltennissen, op de springkussens springen of spelen. Voor de jongste kinderen is er een speelkamer met een werkbank en keukentje en een kamer met een hele lego-stad en dozen vol lego. Voor dit alles hoeven de kinderen maar een kleine vergoeding te betalen van slecht één euro.

Bij mooi weer gaan de begeleiders met de kinderen naar buiten, bijvoorbeeld om de middag door te brengen met spelactiviteiten op de Kollenberg of om een speurtocht te houden.

Niet zolang geleden was er een echt tafelvoetbaltoernooi, iedereen deed mee en de spanning was om te snijden. De middag wordt afgesloten met een spel, meestal Bingo. Voor veel kinderen echt het hoogtepunt van de middag. De ouders zijn vanaf 16.15 uur welkom. Voor hen staan dan de koffie en de thee klaar.

De Zaterdag Middag Club speelt in op de situatie in de verschillende wijken van Sittard. Er is vaak weinig te doen voor de jeugd.

‘De Zaterdag Middag Club wil kinderen, vanuit het katholieke geloof, zingevingsmogelijkheden aanreiken voor hun leven, maar tegelijk leren creatief te zijn met tijd, omstandigheden en medemensen om zo daadwerkelijk iets van hun leven te kunnen maken.’

Zeker in economisch slechte tijden, hebben veel mensen de neiging om bij de pakken neer te gaan zitten.

Door het mijnverleden van dit gebied hebben veel gezinnen al vaak met werkloosheid te maken gehad. Soms zelfs van generatie op generatie.

De Zaterdag Middag Club wil kinderen, vanuit het katholieke geloof, zingevingsmogelijkheden aanreiken voor hun leven, maar tegelijk leren creatief te zijn met tijd, omstandigheden en medemensen om zo daadwerkelijk iets van hun leven te kunnen maken.

De Parochiefederatie Sittard is dit jaar 2013 Parochie van het jaar geworden. De parochie verdiende de uitverkiezing vanwege het succesvolle initiatief de ‘Zaterdag Middag Club’.

Voor meer informatie:

www.zmc-sittard.nl

Sociale Actie Nuth

‘Bind- middel in een Limburgs dorp!’

Midden jaren negentig kwam vanuit de kerken (katholieke parochie en protestantse gemeente) de vraag om concreet met armoede in de toenmalige gemeente Nuth aan de slag te gaan. Vanuit verkennende gesprekken heeft dat aan het eind van de vorige eeuw geleid tot de oprichting van de Werkgroep Armoede in Nuth.

Deze werkgroep heeft in eerste instantie geïnvesteerd in het leggen van goede contacten met de gemeente en in het bijzonder met de plaatselijke sociale dienst. In deze fase van verkenning en zoeken naar mogelijkheden om concreet iets met armoede te doen, bleek de naamgeving van de werkgroep een groot struikelblok. Voor zo'n kleine gemeenschap klonk de naam 'Werkgroep Armoede in Nuth' te beladen. Ook werd al snel duidelijk dat mensen zich niet graag laten aanspreken op hun levenssituatie en eventuele problemen. Daarom werd gekozen voor de naam 'Sociale Actie Nuth' (SAN). In de hoop zo ook, als kerkelijke organisatie, gemakkelijker toegang te krijgen tot zowel de officiële instanties (gemeente) als tot de mensen van de doelgroep. En dat is gelukt! Inmiddels bestaat SAN al meer dan 15 jaar en heeft zij in de gemeente een duidelijke en belangrijke functie gekregen.

In de beginfase kwamen veel vragen en verhalen via het pastorale team bij SAN binnen. Vanuit de contacten die de pastores in de parochies hadden, namen ze veel sociaal maatschappelijke problemen in de parochie en gemeente waar. Nu stimuleert SAN mensen om signalen uit hun eigen omgeving op te merken, maar ook om aandacht en zorg aan elkaar te besteden. Mensen worden uitgenodigd om met een andere blik naar medemensen te kijken en zelf met hen te zoeken naar mogelijkheden bij het oplossen van hun vragen en problemen. Samen wordt zo gewerkt aan het verbeteren van de persoonlijke leefsituatie van mensen, maar ook aan het voorkomen van sociale uitsluiting.

Bij de invoering van de Wet Werk en Bijstand (WWB) in 2002 werd vanuit SAN een formeel cliëntenplatform in Nuth gevormd. In de begintijd van dit cliëntenplatform heeft SAN een belangrijke rol gespeeld om deze cliëntenraad goed vorm te geven. Uiteindelijk heeft de cliëntenraad een aantal taken van SAN overgenomen. Een goede ontwikkeling, maar voor SAN betekende dit een heroriëntatie op haar taak in een veranderende samenleving. SAN besloot om door te gaan, vanwege de bekendheid van de groep in de verschillende kerkdorpen van Nuth. Maar SAN had in de loop der jaren ook een bredere functie op het terrein van diaconie opgepakt en was voor veel mensen een betrouwbare en betrokken gesprekspartner geworden.

'Mensen worden uitgenodigd om met een andere blik naar medemensen te kijken en zelf met hen te zoeken naar mogelijkheden bij het oplossen van hun vragen en problemen. Samen wordt zo gewerkt aan het verbeteren van de persoonlijke leefsituatie van mensen, maar ook aan het voorkomen van sociale uitsluiting.'

SAN heeft duidelijk ervaren dat het lastig is om in een plattelandsgemeente actief te zijn op het terrein van armoedebestrijding en sociale uitsluiting. In een kleine gemeenschap kent uiteindelijk iedereen iedereen. Daarnaast vinden mensen het moeilijk om er voor uit te komen dat ze in een financieel moeilijk parket zitten en ondersteuning nodig hebben van anderen of van de sociale dienst. Bij de organisatie van de eerste kledingbank kwam dat pijnlijk naar voren. Mensen schrokken bij het zien van wie er in de ruimte waar de kleding lag, aanwezig waren. 'Heb je gezien wie er allemaal rondloopt? Daar ga ik niet naar binnen. Morgen weet heel het dorp dat ik op de kledingbank ben geweest.' Dit soort reacties kreeg de werkgroep ook toen er een spreekuur werd opgezet. Momenteel wordt er nog steeds een spreekuur georganiseerd, maar dit wordt nu door mensen uit een andere gemeente van de intergemeentelijke cliëntenraad ingevuld. Voor veel mensen is dat een stuk minder bedreigend en daarmee ook een stuk laagdrempeliger.

Inmiddels wordt SAN door de gemeente als een volwaardige gesprekspartner geaccepteerd en worden de gevraagde en ongevraagde adviezen die vanuit SAN naar de gemeentelijke organisatie gaan, ter harte genomen. Zo heeft SAN in het verleden er o.a. voor gezorgd dat de communicatie naar de betrokken burgers eenvoudiger en duidelijker is geworden. Ook heeft SAN een belangrijke bijdrage geleverd aan het vereenvoudigen en zelfs bijna halveren van de benodigde papieren die mensen voor de WWB moeten invullen. Tot slot heeft SAN er bij de gemeente op aangedrongen dat er meer privacy voor cliënten van de sociale dienst moet zijn.

Bij een informeel overleg van de gezamenlijke kerken met vertegenwoordigers van de Gemeente Nuth (raadsleden en het college van Burgemeester en Wethouders) werd uitgebreid gesproken over de diaconale taken van de kerken. Daar werd ook met enige lof gesproken over al het werk dat vanuit SAN in de totale gemeenschap wordt gedaan. Iedereen was zeer te spreken over de grote aantallen mensen die de vrijwilligers van SAN weten te bereiken. Maar ook over het steeds weer opnieuw aanduiden, en ook daadwerkelijk werk maken van probleemsituaties op het terrein van armoede en sociale uitsluiting. Opvallend was de eerste vraag die vanuit de gemeente aan de kerken werd gesteld: 'hoe komt het toch dat jullie mensen wel weten te bereiken, terwijl ze bij ons vaak niet of pas na interventie van anderen binnenkomen?'

Ondanks alle lof, is en blijft het moeilijk om zaken steeds opnieuw voor elkaar te krijgen. Ook de respons op zaken die aangekaart worden, is niet altijd optimaal. Nog steeds zien

de vrijwilligers van SAN dat mensen bang zijn om zaken op te pakken, werk te maken van sociaal onrecht en gebruik te maken van voorzieningen die voor hen bedoeld zijn. Deze angst komt steeds opnieuw weer voort uit de gedachte dat iedereen iedereen kent. En dat men met deze problematiek liever niet geconfronteerd wil worden. Dat is wrang, zeker als je kijkt naar de officiële cijfers uit deze relatief kleine plattelandsgemeente en ziet dat er toch enkele honderden mensen in de Gemeente Nuth van een WWB uitkering moeten rondkomen. En dat veel ouderen van alleen AOW, soms aangevuld met een klein pensioen, moeten rondkomen. Maar deze groep zal zelden te kennen geven dat ze het moeilijk hebben. Daar zijn deze mensen vaak veel te trots voor.

Daarnaast zijn er duidelijke verschillen tussen de diverse kerkdorpen in Nuth. Zo was de voormalige Gemeente Nuth een echt mijnwerkersdorp en grotendeels afhankelijk van de industrie. De naweeën van de mijnsluiting eind jaren '70 zijn hier nog steeds duidelijk aanwezig. De andere kerkdorpen, die tegenwoordig tot de Gemeente Nuth behoren, waren meer forensendorpen en agrarische gemeenschappen met een eigen problematiek. Een problematiek die zeker nu niet uitgevlakt mag worden. Vooral kleine boeren en kleine zelfstandigen hebben het niet makkelijk.

In een kleine gemeenschap kan het dus ingewikkeld zijn om in de openbaarheid een diaconale taak te vervullen. Maar het is ook een voordeel dat veel mensen elkaar persoonlijk kennen en in die hoedanigheid in staat zijn om mensen te helpen. De SAN probeert zo, vanuit een diaconale invalshoek, oog en oor te zijn voor mensen in de kerkdorpen van de Gemeente Nuth.

DE VIERKERK
samen kerk, samen sterk

Voor meer informatie:

tel. 045 - 405 18 72

Budgetkringen Maastricht

‘Gelukkig
met
genoeg’

Regelmatig komen we berichten tegen in de krant en op radio/ tv, dat steeds meer mensen in Nederland kampen met schulden. In 2011 waren er in Nederland meer dan twee miljoen huishoudens die met betalingsachterstand worstelden. Dat is meer dan een kwart (26,7%) van de Nederlandse huishoudens. Uit onderzoek van het ministerie van Sociale Zaken blijkt dat bij meer dan 350 duizend huishoudens zelfs sprake is van problematische schulden. Deze enorme problematiek is inmiddels in alle gemeenten in Nederland duidelijk merkbaar.

Op veel plaatsen in Nederland zijn in de afgelopen jaren, o.a. dankzij de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (WGS) van 2012, nieuwe initiatieven ontstaan om mensen te ondersteunen. Daarbij gaat het deels om commerciële organisaties, maar voor het overgrote deel zijn het initiatieven die door vrijwilligers vanuit sociaal-maatschappelijke en kerkelijke organisaties opgezet zijn.

In de WGS is bepaald dat iedere gemeente in Nederland een lokale verantwoordelijkheid heeft om integrale schuldhulpverlening aan te bieden. Daarbij gaat het om preventie, schuldhulpverlening en nazorg. Sociaal-maatschappelijke organisaties en kerken hebben zo in de afgelopen jaren hun verantwoordelijkheid opgepakt en willen vanuit hun doelstelling en betrokkenheid bij kwetsbare mensen ook daadwerkelijk hulp bieden. Bijvoorbeeld mensen ondersteunen en begeleiden in het traject van hulpverlening door officiële instanties zoals de Kredietbank. Er zijn ook nieuwe initiatieven ontstaan op het terrein van thuisadministratie en vanuit het project SchuldHulpMaatje worden begeleiding en ondersteuning geboden door vrijwilligers in alle fasen van de schuldhulpverlening. Het zijn allemaal projecten die gedragen worden door een grote groep vrijwilligers. Actieve burgers die hun diensten en kennis graag ter beschikking stellen aan mensen die in onze samenleving te maken krijgen met een schuldenproblematiek.

In Maastricht is zo, in samenwerking met een aantal bestaande organisaties en instellingen, het project ‘Budgetkringen’ opgezet. De Budgetkringen willen uitdrukkelijk een nieuwe aanpak bieden om mensen uit de financiële problemen te helpen. Dit project wil iets toevoegen aan de bestaande projecten van schuldhulpverlening en armoedebestrijding. Maar zeker ook professionals en beleidsmakers inspireren om verder te kijken.

In een budgetkring leren mensen greep krijgen op hun budget en daarmee op hun leven. De kring focust zich op bewuster en zuiniger omgaan met geld, spullen, energie en het milieu. Het leerproces in de kringen is gericht op met elkaar en van elkaar leren.

‘De positieve benadering van leven met minder is verrassend. Origineel is ook dat het armoedevraagstuk en milieuvraagstuk bij elkaar gebracht worden: goed voor je beurs en goed voor het milieu gaan samen.’

De budgetkring is gericht op een actief proces waarin geleerd wordt om goed met geld om te gaan, om zo uiteindelijk ook beter in je vel te zitten. Een budgetkring is uitdrukkelijk geen praatgroep, maar een doe-groep. Deelnemers worden zelf aangesproken om in actie te komen, om eigen empowerment te ontwikkelen. In dat proces worden ze ondersteund door de begeleider en andere lotgenoten. Deelnemers kiezen steeds het thema waarmee ze op een bijeenkomst aan de slag willen gaan.

Iedere bijeenkomst staat onder leiding van een getrainde kringbegeleider. Deze kringbegeleider is een vrijwilliger die professioneel getraind wordt gedurende een twee dagen durende cursus. Na deze training komen deze kringbegeleiders nog zo’n acht keer per jaar bij elkaar voor verder vorming en intervisie. Na afloop van de training krijgt iedere deelnemer een officieel certificaat uitgereikt.

Dit nieuwe concept is in 2010 ontwikkeld vanuit een promotieonderzoek naar duurzaam leven aan de Universiteit van Maastricht van dr. Jeanine Schreurs. Zij heeft daarin de aanpak van de budgetkringen verder uitgewerkt. Vanuit haar proefschrift heeft zij vervolgens het programma ‘Gelukkig met Genoeg’ ontwikkeld als basis en programma voor de budgetkringen. Dit programma wordt verder ondersteund vanuit de Stichting LIFT. Vanuit die stichting wordt momenteel het effect van de budgetkringen verder wetenschappelijk onderzocht. Zo is de stichting geïnteresseerd in de werking van de drie pijlers van de duurzame leefstijl: geld, groen, gezondheid-welzijn. De budgetkringen zijn zo ook een proeftuin van consumptiegedragverandering die mogelijk belangrijke nieuwe inzichten kan opleveren.

Budgetkringen zijn daarom niet alleen geschikt voor mensen met financiële problemen, maar ook voor mensen die willen sparen of milieuvriendelijker willen leven. De deelnemers worden gestimuleerd om goed met geld om te gaan en om de regie over hun leven in eigen hand te nemen.

In de veelheid van organisaties die zich momenteel storten op de markt van schuldhulpverlening, is de aanpak van de Budgetkringen vernieuwend: deze aanpak brengt mensen met financiële problemen bij elkaar, maar zet ook aan tot actie. Het doel is de slachtofferrol te doorbreken, verantwoordelijkheid te nemen en oplossingen en verbeteringen te creëren. De positieve benadering van leven met minder is verrassend. Origineel is ook dat het armoedevraagstuk en milieuvraagstuk bij elkaar gebracht worden: goed voor je beurs en goed voor het milieu gaan samen.

In Maastricht voert de stichting LIFT het project momenteel uit samen met Maastrichtse instellingen en ondernemingen, waaronder Trajekt, Centrum In de Roode Leeuw, de Voedselbank, de sociale dienst, Centrum Vrouwenveld, Vluchtelingenwerk Nederland, Stichting Saldo In de Plus, Wooncorporatie Servatius, het Landhuis en Bij Bosshardt (Leger des Heils). De samenwerking varieert van cliënten doorverwijzen naar Budgetkringen, zelf kringen samenstellen, faciliteiten bieden voor bijeenkomsten, ondersteuning van vrijwilligers en actieve public relations. Daarmee worden de Budgetkringen geïntegreerd in de lokale gemeenschap en vormen zij een versterking van het bestaande aanbod.

Voor meer informatie:

www.budgetkring.nl

Colofon

De Doctor Poelsprijs 2013 is mogelijk gemaakt door het Limburgs Diaconaal Fonds en de Dienst Kerk en Samenleving.

Auteurs: Marielle Beusmans, Dionne Boks,
Hub Vossen en Wim van Meijgaarden

Eindredactie: Joan Raaijmakers

Lay-out: Persdienst bisdom Roermond

Foto's: De foto's zijn gemaakt voor publicatie b.g.v. de Doctor Poelsprijs en door organisaties of personen ter beschikking gesteld.

Correspondentieadres Doctor Poelsprijs

Limburgs Diaconaal Fonds
Postbus 1121
6201 BC Maastricht
E-mail: secretaris@limburgsdiaconaalfonds.nl

Correspondentie Dienst Kerk en Samenleving

Dienst Kerk en Samenleving
v.Goghstraat 3
6165 VG Geleen
Telefoon: 06 24488442
E-mail: dienstkerkensamenleving@kpnmail.nl

Limburgs Diaconaal Fonds

© Mieke van Uden

Dit beeldje wordt om de twee jaar uitgereikt aan de winnaar van de Doctor Poelsprijs

Limburgs Diaconaal Fonds

Postbus 1121

6201 BC Maastricht

secretaris@limburgsdiaconaalfonds.nl

www.limburgsdiaconaalfonds.nl

KvK 53116593

Doel

Het Limburgs Diaconaal Fonds heeft als doel:

- individuele personen in de Limburgse samenleving te ondersteunen en kansen te bieden door middel van een financiële ondersteuning of gift.
- kleine sociaal-maatschappelijke projecten op te zetten ten behoeve van kansarme mensen en groepen in de Limburgse samenleving.

Randvoorwaarden

Om in aanmerking te komen voor financiële ondersteuning door het Limburgs Diaconaal Fonds dient de aanvraag aan de volgende randvoorwaarden te voldoen:

- De aanvraag moet passen binnen de doelstellingen van het fonds.
- Aanvragen voor individuele personen dienen door een contactpersoon verbonden aan een op maatschappelijk werk gebied werkzame instelling of kerkelijke instelling te worden gedaan. Deze contactpersoon doet een eerste beoordeling van de hulpvraag en legt het verzoek vervolgens aan het fondsbestuur voor.
- Projectsubsidie aanvragen dienen voorzien te zijn van een projectomschrijving en projectbegroting (met financieringsplan).

Hoogte financiële ondersteuning aanvragen

Het Limburgs Diaconaal Fonds kent de volgende maximaal toe te kennen bedragen:

- € 500 per individuele aanvraag
- € 1000 per projectaanvraag

Met uw bijdragen kunt u het fonds ook financieel ondersteunen

In de huidige tijd van terugtrekkende overheid en bezuinigingen zal er steeds meer vraag komen naar financiële ondersteuning zoals verleend door Het Limburgs Diaconaal Fonds. Het fonds heeft een basisbedrag ter beschikking om de beoogde hulp te kunnen verlenen. Dit bedrag bestaat uit een eenmalige schenking van de Stichting Doctor Poelsfonds. Dit geld is belegd en de opbrengst van de belegde gelden wordt gebruikt om de hulpaanvragen te honoreren.

Wij zijn een non-profit organisatie met bestuurders die werken op vrijwillige basis.

Om deze vorm van hulpverlening te laten voortbestaan en meer aanvragen te kunnen steunen, zoeken wij naar donateurs die ons initiatief een warm hart toedragen. U kunt ons werk steunen middels een gift, een legaat of een erfenis. Deze schenkingen kunnen fiscaal aftrekbaar zijn. Desgewenst kunnen wij hier toelichting over verstrekken. U kunt uw bijdrage overmaken op rekeningnummer ING 54.73.781. Het Limburgs Diaconaal Fonds is ANBI erkend.